

ELOFIZETÉS

ELYEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEK:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

NYELVÉNYEK:
A havi ára nettó az egyenlő 20 fillér,
másként követelmény 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, június 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Pénzügyi nehézségek a honvédelmi terv építésénél.
- Méltányos az adókievítő bizottság.
- Kétszer letartóztatott gyilkos.
- Pörösködés a meg nem írt szindarabon.
- Aradi evezősök Szegeden.
- Újabb botrányok a román parlamentben.
- Igazság és méltányosság alapján.
- A vármegyei reform.
- Elítélt minorita házfőnökök.

Az albán kiváltságosak.

Arad, június 23.

Bocsánat, hogy újra visszatérünk Albániába, a melynek sorsát szinte fásult közömbösséggel nézi az olvasó-közönség. Egy ország, a hol az asszonyok dolgoznak, járnak a mezőre, a szántás-vetéshez, a férfiaknak pedig nincs egyéb hivatásuk, mint hogy forrongjanak, lázongjanak, zendüljenek, olyan szabályszerűséggel, mint a hogy a csapszékben vásárnapra verekedés lesz, akár van ok rá, akár nincsen, — egy ilyen országgal ugye fog boldogulni Európa, akármennyire is civilizált államot akar belőle csinálni.

Azoknak a tárgyalásoknak során, a melyeket Vilmos fejedelem folytatott kedvelt híveivel, békétlen alattvalóival, valami érdekes, elmélkedésre alkalmas mozzanat merült föl. A fölkelők békefeltételei között van: tíz évig nem akarnak adót fizetni.

Ugy látszik, ettől félték legjobban,

amikor a civilizáció hozzájuk, az európai beavatkozás képében bekapogtatott. Fizettek ők adót török alattvaló korokban is; de az az adó még nem érintette olyan súlyosan azt, a kin be lehetett vasalni. A derék albánok nem sokat kaptak a portától, nem adott nekik sokat a török kormány és a törvényhozás; de nem is kért sokat tőlük. Nem adott iskolákat, utakat, rendet, közigazgatást és egyebet, de ennek ellenében az adómértéket is illetően szerény volt.

Az első föllobbanás után, a melylyel az albánok önálló állam voltukat köszöntötték, jött a másik érzés, a józanság lehűtő hangulata. Hiszen ez az államot játszás pénzbe fog kerülni! Először: maga az udvartartás. A német herceg nem fogja olyan egyszerű életmóddal beérni, mint egy-egy albán törzsfő. Aztán a kormány; egy fél tucat miniszter, alatta egy csomó hivatalnok, az ország diplomáciai képviselői és azok reprezentálása, a szervezett és állandó hadsereg, sőt nemsokára haditengerészet is (a kikötőket csak nem hagyják parlagon heverni!) nem szólva sok egyébről, amiben biztosan utánozni kell a nyugatot; — mindez pénzbe, sok pénzbe kerül. A pénzt pedig, szintén nyugati módon; — adóval fogják összesöpörni. Az albánok függetlenséget kaptak, de ugy látszik, ez az eddig kevésbé áhított valami drága fényezés lesz.

Ha nem is ez volt az oka annak, hogy az albánok fegyvert fogtak fejedelmük ellen, — az való, hogy mi helyt a béketárgyalásokat megkezdték, ez volt az első kikötésük: tíz évig ne szedjenek tőlük adót. Ennek fejében inkább lemondanak arról, hogy muzulmán uralkodójuk legyen, sőt kiszolgáltatják a fölkelés vezetőit, nem sirják vissza a száműzött Esszad pasát, csak az adóról ne tudjanak semmit. Még annyit se, mint török alattvaló korokban. (Legalább ezt keresték legyen a háborúból.)

— De fiaim, — mondhatta nekik a tárgyalások során Vilmos fejedelem, — ha nem akartok adót fizetni, akkor miből tartjuk föl az országot? Miből kormányozzuk, mivel fejlesztük az ország jólétét, műveltségét; miből csináljunk iskolákat, utakat, kórházakat, kaszárnnyakat és egyebet? Ki fizessen mindezekért, ha senki se fog adót fizetni?

— Furcsa vagy mbret — felelhetik esetleg neki az albánok, — hát Európa! Nem Európa találta ki, hogy szükség van egy önálló, független Albániára? Hát ha szükségesnek vélte ezt az Albániát, akkor lássa is el. Fölháborító, hogy a hetvenöt millió lírányi kölcsönnek eddig csak töredékét küldte el; hamar, a többivel, a míg az albánok türelme el nem fogy. Ha Európa szegényli magát a mai rongyos mivoltunk miatt: ő vegyen rendes ruházatot nekünk. Ha azt

Északi szél.

Ita: Karinty Frigyes.

I.

Régen, mikor még a földön éltem, álmodtam ezt.

A nyár végét járta akkor: minden forróság és fény, a mi hónapok óta összegyűlt, izzó, pirossággá, cukros levekké duzzadt a gyümölcsökben, a föld libegő tüdejében. Porhanyóssá váltak a nehéz banánok és a narancsok héjja kipirult és a pálmák zöldje szinte vakított már. Az emberek is megéreztek, mint a gyümölcsök. Estefelé, mikor a tengerből kidugtuk a vállunkat, mintha rőtre sült cipők, vagy érett naspolyák usztak volna a vizen: a bőrünk megbarnult és a szemünk csillogott.

Nagyszerű, pogány nyár volt és eltartott vagy husz évig. Az arénában olimpiai versenyeket rendeztünk, meztelen fiúk birkóztak és perzsa nők táncoltak a végén, — mindnyájan fiatalok voltak és körülbelül mindnyájan szerelmesek egymásba. A lakomák buja, fűszeres zsirját bódító borokkal öblögettük le, — éjjel után, büszke és lüktető fejjel dalokat írtunk aztán és meséket költöttünk. Megénekeltek a nők keblét és csipőjét és csudálatos hasonlatokat találtunk a nők, a gyümölcsök, a virágok, bársonybőrű macskafélék és italok között. Egy-egy szép hasonlat valósággal mámorossá tett, és lábba hozott egy

váratlan és lágyan csendülő rim: a költőt kiáltozva és száguldó szavakkal ünnepeztük ilyenkor, — néha még szebb hasonlattal dicsértük a művet, mint amilyenekkel a költő feleicomázta.

Dramákat is játszottunk, amikbe sötét szenvedélyek törtek ki szabadon és a szimbolumok ép egy husból s vérből valók voltak, mint az emberek. E drámákhoz egy olasz muzsikusz írt közzenét, — határtalan epedés volt a zenében, kétségbeesett, olthatatlan vágy: a zenekarból mintha göresös karok nyulkáltak volna ki, hogy megkapaszkodjanak valami barna leány lobogó hajába. Sokszor fuldokolva zokogtam e zenén, mert szerelmes voltam Lollába, akit az olasz muzsikusz is szeretett és legjobban úgy tudtam volna szeretni, ha meghalhatok a lábai előtt.

Nem féltünk a haláltól. A temetéseket orgiák követték és nem emeltünk síremlékeket. A halálról csak kiömlő és lüktető vér jutott az eszünkbe, semmi egyéb. Beszéltek egy grófnőről, aki hallatlan, s szívdermesztő módon elégitette ki szerelmi vágyait: áldozatai közt gyermekek is voltak és fiatal leányok; e nőre gyakran és tikkadtan gondoltunk. Augusztus császár udvarában gyakran megjelentünk és beszélgettünk az agg Maecenással. Egy ideig mindnyájunknak Borgia Cézár volt az ideálunk, — később raffináltabbak lettünk, pástorjatekokat rendeztünk a varseillesi-parkban. Majd Duse és D'Annunzio szerelme izgatott, jelzőink egyre ragyogóbbak lettek, és valamelyikünk

megírta darabnak Salome táncát. S közben, egész nyáron át, vakitva tündökölt a nap, a Quarneró szikrázott és égett, mint a gyémánt, fel egészen az Alpokig, forró lett a föld s a dán vizekbe láttunk lebukni: tovább nem igen érdekelt, mi lehet. Gyönyörű nyár volt és folyton kék volt az ég. Egy délután megjelent az idegen.

II.

Délután Lolával esolnakáztunk. Forró és könyös voltam: a haldokló nyárról és haldokló ifjúságról beszéltem, sok színt kevertem a szavakba, mert a tó tulsó partján sárga, piros és kék színek vegyültek a fák zöldjébe s én szembekerültem e fákkal. De kifogytam a szavakból és színekből és mikor már nem tudtam beszélni, Lola unatkozva hajolt ki a csónakból és ujjait hűtötte. Gondolkodtam, milyen hangszert szólhatna helyettem, de csak epedő melódiák jutottak eszembe és mindegyikben ugyanaz a sóvárgás volt csak, a miről beszélhettem. Kifogytam és ekkor valami kényelmetlen, buta üresség állt be.

Visszamentünk a szállodába. A kertben fiatal leányok teniszestek, sokan voltak a hallban, de fáradt voltam és levert, nem mentem be. A portás kint állt a kapu előtt és egy idegen fiatalemberrel beszélt. Láttam, hogy nem értik meg egymást. Odamentem. Szőke, kek szemű, jelentéktelen ifju volt, norvégul beszélt. Franciául szólítottam meg. Utbaigazitottam és valahogyan együtt is maradtunk.

akarja, hogy méltó társa legyünk a nyugat többi államainak: adjon ehhez pénzt. Tartson nekünk kormányt, diplomatakat és egyebeket: mi nem adózunk.

Egyáltalán nem bizonyos, hogy a fejedelem és a felkelők küldöttei között ilyen diszkurzus folyt volna le. De ha nem is történt meg: a fölkelők békefeltételei ilyen fölfogásra vallanak. Európa fizethet, ha mindjárt egyelőre csak kölcsön formájában, — és Albániában így születik meg a kiváltságos osztály, amely a honszerzés érdemének jogcíme miatt tíz esztendeig nem fizet adót.

Pénzügyi nehézségek a honvédlaktanya építésénél.

— Ring Géza különvéleménye. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, június 23.

Ha a legközelebbi közgyűlésen a törvényhatósági bizottság tagjai azt hallják, hogy a honvédgyalogsági laktanya építését javasolja a tanács, még pedig azzal az indokolással, hogy a pénzügyi bizottság is megfelelőnek tartja a pénzügyi megoldást, akkor mondják meg bátran, a pénzügyi bizottság határozata, noha ősz hajú férfiak hozták meg, egy nagy ijedtségnek a szüleménye, tehát nem jelent sokat. A bizottság tagjai felültek a mumusnak, hogy az esetre, ha a város nem építi meg a laktanyát, akkor elviszik innen a honvédszállóaljat, sőt a felső leányiskolát is, amelyet tudvalevően a kultuskormány a mai honvédkaszárnyában akar elhelyezni.

Ennek az igen is gyenge fanyegetésnek, amelyet Varjassy Lajos polgármester és Vannay Gyula tanácsnok, a pénzügyi bizottság ma tartott ülésén többszörösen hangoztattak, elmentmond az egész kormánynak, de különösen a belügyminiszternek az a határozott kijelentése, hogy óva intik a városokat, a mai viszonyok közt az adósságcsinálástól, sőt több esetben megtagadta a miniszter a már elha-

tározott kölcsönfelvétel jóváhagyását. Tehát a kormánynak, annak minden tagjának be kell látnia, hogy Arad deficitel járó kaszárnya építésre nem határozhatja el magát, pláne ha ma még azt sem tudja, mekkora lesz a hiány, miután a kölcsönfelvétel feltételeit senki sem ismeri, senki sem tudja, hogy a bankok milyen terhes ajánlatokat tesznek. Olyan kormány nem lehet, amely a katonaság és az iskola elvitelével büntethetné meg a várost, amely nem akar az öngyilkosságnak legkínzóbb formájával az élettől megválni, amely nem óhajtja a sötétbe ugorva a nyakát szegni.

Mert a kaszárnya építése még azok előtt is, akik vallják, hogy a katonaság boldoggá teheti a várost, teljesen tisztázatlan kérdés, minthogy senki sem tudja ma megállapítani mekkora összeget térít meg a kincstár a városnak és milyen kamatozás, milyen árfolyam mellett kap a város pénzt. A pénzügyi bizottságban, amelyet épen eme kérdések tisztázására utasított a közgyűlés. Vannay tanácsnok elnök azt javasolta, hogy változatlanul fogadják el a tanácsnak már ismeretes javaslatát, a mely szerint a város megépíti a laktanyát, ha a honvédelmi miniszter 59 ezer korona megtérítést ad: A kaszárnya költségét 937731 koronában állapították meg, a bizottság azonban már annyit elismert, hogy egy millió alul aligha futja.

Varjassy Lajos polgármester igen melegen pártolta a javaslatot és arról akarta meggyőzni a bizottság tagjait, hogy a mai laktanyát az állam a saját költségén átalakítja felsőbb leányiskolává és internátussá, a város megszabadul egy hétszáz ezer korona obligatóriától az iskola építésnél és megszabadul a tartalékok elhelyezésének terhétől. Sőt a sok közvetett haszon mellett, ami a kaszárnya építésből származik, az az előny is várakozik, hogy a Hasszinger-utcai iskola épületében elhelyezheti majd a női felső kereskedelmi iskolát.

A bizottság tagjai nehezen hajlottak meg az ügyesen csoportosított és formásan, vagy temperamentummal elmondott érvek sulya alatt, de akkor ijedtek meg a kaszárnya építés jelentőségétől igazán, amikor Ring Géza kijelentette, hogy hiba van a számítás körül, mert a pénzügyi viszonyok javulását várni aligha lehet, sőt rosszabbodásuk remélhető és a bankok már ma is csak 87-es árfolyamon adnak nagyobb kölcsönöket. Az építkezésekre tehát

legalább egy millió százhuszezer koronát kell felvenni és ez hetvenezer korona amortizációt jelent.

Vacsoránál már bizalmasabb lettünk. Ekkor vettem észre, hogy tévedtem: nem két szemem voltak, hanem szürkék és legalább egy fejjel volt magasabb, mint ahogy első percen láttam. Ezen egy kicsit csodálkoztam, de aztán cinikusan vállat vontam. Nagyon keveset beszélt. Ekkor már mintha nem is Capri szigetén lettünk volna, hanem valami német kikötőben, talán Hamburg közelében, egy fürdőhelyen. Unalmamban neki is Loláról kezdtem beszélni, de ebbe belemelegedtem, ragyogó szavaim visszatértek, dagadtak, egyre forróbb és lüktetőbb lett megint a beszédem, végre egészen melódiákba csapott át, daloltam dalolva magyaráztam neki mit értek és sirtam hozzá. Hirtelen elhallgattam, hogy a hatást vizsgáljam. Reméltem, hogy legalább is könyezni fog. De a norvég most megint egész más volt már: hosszú, kékeszürke haja volt, a mi fücsán lobogott a feje körül, mint a borszesz hideg, kék lángja, vagy a lideretűz a hideg és nyirkos tavak tetején. Az arca pedig egészen megnyult, két méter hosszú arca volt, elfolyó körvonalakban, nem nézett rám, nem is felelt semmit. Hanem mikor jobban odafigyeltem, hallottam, hogy egészen halkán, mintegy magának dudol, vagy füttyörész valamit. Ugy látszik, a fogain keresztül füttyörészett, mert az arca nem mozgott közben, — belülről jött ez a vontatott, kísérteties hang, a mihez hasonlót nem hallottam soha. A füttyülés egyre élesebb és hangosabb lett: valami megcsapta az arcomat. Hirtelen átvillant rajtam, hogy nyilván hasbeszélő ez az ember, ez nem emberi hang, nem torokból jön. Megborzongtam és kértem, ne

tegye ezt, mert idegessé tesz. Erre elfogulatlanul és könnyedén csevegni kezdett, de hirtelen borzadással vettem észre, hogy mialatt beszél, nem hagyja abba ezt a kísérteties füttyülést, mely tompán és mélyen ott zug azért benne, a szavak fenekén. Hasbeszélő, nyugtattam meg magam, de éreztem, hogy elszápadok.

Később ajánlottam neki, hogy bemutatom Lolának. Mikor Lolával beszéltem, megint egészen jelentéktelen fiatalember volt, udvariasan felelgetett, de közönyös maradt. Csak az volt különös, hogy az egyik oldala valami zöldes fényrel meg volt világítva: egy pillanatra, mintha ezen az oldalon őt, vagy hat karja lett volna, de nem láttam tisztán és ezek a ködszerű testrészek hirtelen szertefoszlottak.

Utóbb kíváncsian kérdeztem, mit szól Lolához: illik rá az a forró ária, a mit a tiszteletére irtam és zongoráznám szoktam. Udvariasan, de hidegen dicsérte. Ngyszerre zavartan vettem észre, hogy én untatom őt. Hangosan beszéltem, magyaráztam neki és ekkor jöttem rá, hogy nem azon az oldalon ül, ahová beszélek: — megfordultam és a hátam mögött állt és hangosan, szilajul felnevetett. Elszégyeltem magam. Most megint csönd lett, de ezt nem tudtam elviselni: nehéz nyomás ült a mellemre. Kinlódva kerestem szavakat: megkérdeztem, hogy kit szeret és tud-e énekelni? Ekkor nyugodtan és határozottan kijelentette, hogy kedvese az északi sarkon várja őt, még nem látja tisztán a kődön keresztül, de szíve, egy keskeny és hajlékony vasdarab, állandóan arra mutat hegybefutó

— A polgármesterek kongresszusán — mondotta a polgármester — három fővárosi bank ajánlatát jelezte a pénzügyminiszter, a melyek 89-es árfolyamon és 5.75 százalékkal hajlandók törlesztéses kölcsönt adni, de a kongresszus ezt terhesnek találta. A pénzkérdés engem nem aggaszt, mert Arad mindig kap pénzt.

A bizottság majdnem minden tagja részt vett a vitában ezután. Domán Sándor helytelenítette, hogy a város ötven éves kölcsönt vegyen fel és a miniszter csak 25 évig bírli a kaszárnyát. Mi lesz — kérdezte — ha 25 év múltán nem kell a kincstárnak a kaszárnya.

— Az kizárt dolog — mondotta Nachtnébel Ödön főmérnök. De még az esetre is ott lenne az értékben háromszorosára emelkedett telek. Hegyi Albert szeretné, ha a tanács megmondaná már most, milyen feltételek mellett lehet pénzt kapni az építkezésre. Berta Titusz, Hoffmann Antal elfogadják a propositiókat, ha a kormány a saját költségén alakítja át a mai laktanyát leányiskolává.

— Ha nem kapok biztosítékot arra, hogy a város 89-es árfolyamon és 5.75%-al kap kölcsönt, akkor ellenzem az építkezést — jelentette ki Ring.

— Ha nem építünk, akkor a kormány esetleg elviszi a katonaságot, de elviszi a leányiskolát is — mondotta Vannay tanácsnok a polgármester helyeslése mellett.

— Nem lehetne a kimondandó határozatban biztosítani a finansziális megoldást — kérdezte Fényes Dezső — és felvenni, hogy csak akkor építünk, ha a kölcsönt oly feltétellel kapjuk meg, mint azt Ring kívánja, ha pedig nem kapunk, akkor nem építünk.

A polgármester még egyszer rámutatva arra, hogy a leányiskolát meg kell építeni, mert a város erre kötelezettséget vállalt és ha nem építik meg, akkor esetleg elviszik, kérte Ring indítványának mellőzését.

A bizottság ezt elfogadta, azonban Ring kérte, hogy különvéleményét vegyék jegyzőkönyvbe.

Munkapárti szervezkedés Debrecenben. Debrecenből jelentik: E hó huszonhetedikén Dániel Gábor báró vezetésével mintegy tíz-tizenkét munkapárti képviselő érkezik ide, hogy résztvegyenek a hajdumegyei és debreceni munkapárt szervező gyűlésén.

végével, mint az iránytű s ha egyszer a piciny vasszilánk elszabadul testéből, a kődön és vizen keresztül odafut majd ama delejes ponthoz. Énekelni is szokott: — és ekkor megint hallottam azt a háborzongató zenét, a füttyszót, egyhangú ütemeivel. Zene volt, végtelenül hajlékony és magasan lebegő: — de mikor magamban megrögzíteni próbáltam, kiderült, hogy a kromatikus skála hangjegyeivel nem lehet kifejezni s így hangszer nem is játszhatja el soha. Ekkor felismertem, hogy a norvég örült. Már ekkor esteledett. Nem láthattam az arcát, de éreztem, hogy magam is megőrülnék, ha most látnám. Hol közelről, hol távolabbról hallottam a hangját, a norvég lihegett, rakoncátlanul dobálta magát és a karjai, amivel a taktust verte, ezer méter hosszúak is lehettek, a mint az el feketülő égbolton hadonászott. Csitítani próbáltam, mondtam, hogy majd csak találkozni fog kedvesével, övé lesz és elviheti Capri szigetére. Most végre komolyan válaszolt nekem: emberföltötti azánalom volt a szavában. Azt mondta, hogy kedvesét nem viheti Capri szigetére, soha, — hogy kedvese rég meghalt, de valahol, valamikor azért látni fogja mégis, akár őt, akár az árnyékát, — ha nem itt, talán a halottak között, — halihó, halihó! — mikor majd elhamvad a Föld és kialszik a Nap, — majd a temető füttylő sötétjében — halihó!... sirkeresztek között tapogatva keresi azt, kit a fény tett láthatatlanná. S mikor csitítottam, tombolni kezdett és úgy hanykolódott, mint a tenger, — nem bírom már, füttyülte, nem bírom ezt a füledt meleget, ezt a zsirt, ezt a tikkadást, ezt a sok buta napot és puffadt

Méltányos

az adókvető bizottság.

(Mérésékelték a tulzott javaslatokat. —

A kivetés első napja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Talán nem tévedünk, ha azt hisszük: az aradi polgárság számára az esztendő legjelentősebb napja volt a mai. Ma dőlt el a nagy kérdés, vajon annyi rossz, annyi gond és baj mellé még új terhek szakadnak roskadozó vállunkra, felerófolják-e úgy az adónkat, mint a pénzügyigazgatóság hivatalos buzgalmában óhajtott, javasolta?

Kilenc óra tájban a pénzügyi palota előtt, a kapu aljában, a folyosón, előszobában kisebb-nagyobb csoportokban összeverődve izgatottan és elkeseredve, élénk gesztusokkal vitatkoznak, nem, panaszkodnak az emberek. Mindenki megértőre talál, hisz mindenkit egyformán fenyeget a „veszedelem”. A legtöbb az asztalos és ács, ezek ma kerülnek sorra, de sok az érdeklődő, aki előre tájékozást akar szerezni a hangulatról, ki akarja tanulni a módját: hogy lehet, a sirásnak milyen fajtájával, a bizottságra legbiztosabban hatni?

Kilenc óra után néhány perccel megkezdte az adókvető-bizottság működését. A főhelyet Mülek Lajos dr. királyi közjegyző elnök, tőle jobbra Éles Ármán, Dobiaschy József, balra Blaskovich Antal és Reicher Károly nyugalmazott főügyész. Szemben az elnökkel foglal helyet a „mumus” az állampénztár képviselője, Kalmár Lajos pénzügyi titkár.

A terem zsúfolásig telve iparosokkal, akad azonban a tömegben ügyvéd, kereskedő, mozi-tulajdonos, sőt gépüzemigazgató is. Az egyik sarokban ott diskurál ugyanis Zádor Imre, a városi gépüzemek igazgatója, aki az autobusz-vállalatra kivetett adót jött „lesírni.” Kétezer-nyolcszáz korona évi adót kíván a pénzügyigazgatóság az autobuszoktól s a gépüzemigazgató Molnár Ferenc után szabadon suttoghatja és kiálthatja, hogy:

— Miből? Miből?

gyümölcsöt. És mikor ezt mondta, valami sühogni kezdett a hajamban, oly rettentő félelem fogott el, hogy elájultam.

III.

Másnap, mikor kinéztem az ablakon, hidegfekete volt az ég és a hegyek mögött az északi szél. Forogva szaladt végig az utcán, szíjat hasított a levegőből és tépte a házak fedelét, hogy visitottak bele. A fák földig hajoltak és a levegőben forgott a föld szemete. Női fátylak rongyait sodorta tovább, a cölöpök csikorogtak. Tul a tó vize sötétlett és borzolódott, néhol felfordult vitorlák metszetek a tarajokat. Az utat, a hol rémülten és vacogva futottam haza, nyakam köré csavarva görosös köpenyem, az utat lesöpört, érett fügek borították, — a szél söpörte a gyümölcsöt, futottak előttem, mintha mind életre kelt volna, s most jajgatva, bögve banná, hogy oly sokáig aludt.

Felemeltem a kezem, kegyelmet kértem, köpenyem örvényelt fejem körül, — s ekkor magasan, magasan a fejem fölött, két rohanó felhő között hallottam, hogy füttyül az északi szél, — füttyült és vihogott és megismertem a kísérteties zenét, amit tegnap hallottam, a szálloda lugasában.

Az északi szél tombolt és dühöngött az égbolt harangjában; a sűrű, puha és fekete felhők pedig olyanok voltak most, mint egy óriási cella kitapétázott falai, melyeket dörömbölve tép, öklével és fejével csapdos kényszerzubbonyában az örült, az északi szél.

Az egyik ablakmélyedésben Koch Dániel, az Uránia tulajdonosa, a másikban a szimmetria kedvéért Kalmár József, az Apolló társtulajdonosa várják, hogy a mozikra kerüljön a sor.

A teremben egyelőre még izgatott a hangulat s „drukkolnak” az adóalanyok. De csakhamar látnivaló, hogy ha félelemre volt is ok, a bizottság a méltányosság legmesszibb határáig elmegy.

Mülek Lajos dr., az adókvető bizottság elnöke majdnem mindenkit ismer, ismeri az adózók bajait is s az első szóra redukálja a javasolt adót.

Az esetek több, mint felében a tavalyi adót állapítja meg, sőt sokszor azon alul is lemegy. Mindenkinek panaszra meghallgatásra talál s a javaslatba hozott adó csak azoknál maradt meg, akik — nem jöttek el felszólalni. Kalmár Lajos pénzügyi titkár szintén

a legnagyobb előékenységet és méltányosságot tanúsítja

s nem emel kifogást a leszállítások ellen.

Az első adóalany, aki a bizottság elé került, Lovas Károly ablaktisztító-vállalat tulajdonos volt. A javaslat néhány koronával többen állapítja meg adóját, mint tavaly.

— Rosszul megy az üzlet... — mondja Lovas.

Ez már elég is. Mülek megkérdezi:

— Hát a tavalyi adót akarja fizetni?

— Igen!

— Akkor megállapítom a tavalyi adót! — hirdeti ki a határozatot Mülek.

Igy megy simán végig egy csomó embernél, nagyjából asztalosoknál. Kalmár Lajos először Spitz Ignác asztalos adójának megállapításánál szolt közben:

— Kérem, mi a bolt és lakásbér alapján a legminimálisabb összegben állapítottuk meg adóját. Hisz ön 360 korona lakbért fizet!

— Hát tehetek én arról — válaszol az asztalos — hogy nem akarják a lakást olcsóbban adni?

Az első ember, aki adójában megnyugszik — s a délelőtt folyamán az egyedüli is a megjelentek közül — Czettel Fülöp asztalos. Sebessy Ferenc már élénken tiltakozik az ellen, hogy adóját emeljék 195 koronára.

— Kérem, mondja, hisz kimutathatom, hogy a múlt évben ráfizettem üzmemre.

— Hát akarja a múlt évi adót fizetni, 120 koronát? — kérdi az elnök.

— Még annyit sem tudok fizetni!

— Hát mennyit akar?

— Legfeljebb hetven-nyolcvan koronát.

Az elnök félre teszi az aktát:

— Tárgyalni fogjuk!

A történelmi hűség kedvéért megállapítjuk, hogy a tárgyaláson a bizottság teljesítette is Sebessy kérését: adóját nyolcvan koronában állapította meg.

Az Apolló színházra került ezután a sor. A múlt évben 120 korona adót fizetett, most 415 a kivetés.

— Kérem — beszél az érdekeltek nevében Kalmár József — ez nagyon sok. A régi, kis Apollóban nem kerestünk semmit, most pedig százezer koronát investáltunk, azt előbb nekünk két-három év alatt ki kell hozni. Most még a város is megnyomorított tíz százalék bruttóval! Nem lehet ezt kérem birni!

— Hát mennyit akarnak fizetni?

— Kérem kétszáz koronában megállapítani.

A bizottság a mozi adóját kétszázötven koronában állapította meg, az Urániát viszont kétszáz nyolcvan koronában, amelyben azonban

benne van Koch Dániel műszerész iparja után számított adó is.

Most Grossmann Alfréd dr. ügyvéd járult a bizottság elé, még pedig automobilkölcsönző-vállalat tulajdonosi minőségében. Meggyőző érvekkel, mondhatnánk nagykonceptióju védőbeszédben bizonyította, hogy adóját szembeállítva a bérkocsisok adójával, nagy az aránytalanság. A bíróság, illetve a bizottság el is fogadta a védő érvelését s adóját kilenevenhat koronára szállította le.

Most az autobuszvállalat mérlege következett.

— Hát ezzel mit csináljunk? — kérdi Mülek.

— Kérem — mondja Kalmár pénzügyi titkár — a mérleg szerint ennyi adót kellett kivetni!

— Igen — válaszol az elnök — mert mindig rossz mérleget csinálnak!

Zádor Imre gépüzemigazgató könyvkivonatokkal igazolja a deficitet.

— Hát még ha az aszfaltkopást is hozzászámítanak, úgy, ahogy én kívántam! — mondja Mülek.

A bizottság úgy határozott, hogy az autobusz üzemre

nem vet ki adót.

Mülek Lajos dr. elnök nyomban rá is vezette az aktára:

A vállalat veszteséggel dolgozik, tehát

adó nem vehető ki.

Az ácsok következtek. Mind sűrűbben történik meg, hogy az adóalanyok másokra hivatkoztak, hogy azoknak kevesebb aránylag az adójuk.

— Kérem — mondja Mülek — maguk ne törődjenek a más bajával csak a sajátjukkal.

Elekes Gáspár ácsmester kopott ruhában, összetöprödvé jelenik meg, mintha egyenesen valami „adókvetési” krokiból vágta volna ki.

— Kezicsókolom — mondja — sok, nagyon sok nekem az a 18 korona adó kezicsókolom!

A bizottság a kezicsókot nem fogadta el, de az adót 12 koronára leszállította.

A délelőtt folyamán a legmeggyőzőbb érvet Baumgarten és Szelelke ácsmester cég egyik tagja szolgáltatta:

— Harminc éve nincs már munkám! — mondta élénk derűtség közepette.

A bankárok közül Goldschmidt Sándor nem jelent meg, Wallfisch Ármán adóját 220 koronáról 425 koronára emelte fel a javaslat. Wallfisch képviselőtében Tolnai János dr. jelent meg és Mülek Lajos közbelépésére a javasolt adót le is szállították még a múlt évi alá, 150 koronára.

Lengyel Géza bádogos arra hivatkozik, hogy a többi bádogosok aránylag kevesebbet fizetnek, mint ő.

— Ne azt mondja — szól közbe Mülek — hanem azt, amit nem mondott, hogy őt aprógyereke van!

— Akkor kérem a gyerekeket becsatolni! — szól közbe Éles Ármán. — A derűs hangulatban a bizottság mindjárt le is szállította Lengyel adóját.

A bizottság működését, méltányos eljárását legjobban jellemzik az alábbi adatok, amelyek között nem egy van, ahol a pénzügyigazgatóság javaslatából ötven-hatvan százalékot vett le s kivető bizottság. Az alant közölt adózóknál, mint az kitűnik,

lényegesen kevesebb adót állapított meg a bizottság a javaslatban előirányzott összegnél.

A közölt számok közül az első a pénzügyigazgatóság javaslata, a második pedig az adó-kivető bizottság megállapítása.

Waldmann Izsó aranyműves 77—50, Teltsch Henrik aranyműves 79—40, Tanger János asztalos 43—25, Spitz Ignác asztalos 46—30, Jónás Aladár 52—35, Zinner Herman 60—30, Barna Kálmán 81—40, Oszvald Ferenc 94—30, Sebesy Ferenc 195—80, Czeiler István és Szatmáry M. 238—160, Zima Tibor és Kalmár József (Apolló Mozgó) 415—250, Koch Dániel (Uránia Mozgó) 423—280, Román Róbert építési vállalkozó 139—80, Walfisch Armin 420—150, Brandt István bádogos 68—30, Kohn József bádogos 195—150, Merle Géza beton építési vállalkozó 219—156, Klein Gábor bálkereskedő 75—40.

Pörösködés

a meg nem irt szindarabon.

(Miért nem ir Molnár Ferenc a Nemzeti Színháznak.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 23

A budapesti törvényszék olyan pörben hozott tegnap ítéletet, amely bizonyára érdeklődést fog kelteni a színházi világban. Nemesak jogi érdekessége van ennek a pörnek, hanem színházi érdekessége is, mert hiszen azt magyarázza meg, hogy miért nem ir, sőt miért nem írhat darabot a Nemzeti Színházba egyik jeles színpadi szerzőnk: Molnár Ferenc.

Azt a pört, amelyet most tárgyalta a budapesti törvényszék, Molnár Ferenc indította Valentin Lajos színházi ügynök ellen. A pör előzményei évekre nyúlnak vissza, arra az időre, mikor még Molnár Ferenc nem volt az „Ördög” szerzője, — sőt: abban az időben írta a Józsi című darabot, amely a pestkörnyéki nyaralás nagyszabású és érdekes problémájával foglalkozott. A darabnak sikere volt, amely után Molnár Ferenc azt az ajánlatot kapta Valentin Lajostól, hogy ezer koronáért megveszi tőle a „Józsi” vidéki előadási jogát, sőt: megveszi tőle legközelebbi darabját is, amelyet a Nemzeti Színház számára fog írni. Molnár a szerződés szerint ezer korona illette volna meg ezért a darabért és a tantiémek ötven százaléka.

Az ajánlat nem volt épen csillogó, de Molnár kapott rajta és aláírta a szerződést. Közben azonban színrekerült az „Ördög”, majd „A testőr”, a darabok sokat jövedelmeztek a szerzőnek, aki most már a Nemzeti Színház számára is irt volna darabot, de kezét megkötötte a Valentin-féle szerződés. Semmi kedve nem volt ahhoz, hogy most már, amikor a színházi kommunikék összes bizelgő jelzőjét sikerült megszereznie, jövedelmét Valentin Lajossal felelje meg. Molnár szeretett volna kibujni a szerződés alól és megállapítási keresetet indított, amelyben azt kérte, hogy a törvényszék állapítsa meg a szerződés érvénytelenségét. Molnár arra hivatkozott, hogy Valentin nem tartotta be vállalt kötelezettségét, amennyiben nem helyezte el a „Józsi”-t a külföldön, amire, pedig kötelezte magát, sőt az elhelyezést meg sem kísérletta.

A bíróság tegnap kézbesítette a feleknek az ítéletet, amelyet a törvényszék Földi Károly dr. referálása után hozott. Az ítélet megállapítja, hogy Valentin valóban nem tartotta be szerződéses kötelezettségét, tehát a szerződés érvénytelen. De viszont fennáll a szerződésnek az a külön pontja, amelyben Molnár leköötötte a Nemzeti Színháznak irandó darabját.

A pör tehát azzal az eredménnyel végződött Molnárra, hogy joga van a Józsi más

ügynök útján előadatni a külföldön, de viszont a Nemzeti Színháznak irandó darabja Valentiné — ezer koronáért. Ezek után valószínű, hogy a Józsi mégsem adatja elő a külföldi színpadokon, viszont lemond arról az élvezetről, hogy darabot írjon a Nemzeti Színház számára — ezer koronáért, Valentinnak...

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Ötvenezer korona kaució Mladin szabadlábra helyezéseért. Az aradi kir. törvényszék büntetőtanácsa ma tárgyalta Marsieu Jusztin dr. kérvényét Mladin Miklós szabadlábrahelyezése iránt. Hosszas tanácskozás után a tanács úgy találta, hogy Mladin Miklós szökésétől még mindig tartani lehet s így csak akkor engedi szabadlábra felügyelet mellett, ha 50,000 korona biztosítékot tesz le. Munkatársunk kérdést intézett Marsieu Jusztin dr. védőhöz, aki kijelentette, hogy Mladin rokonai és jóakarói feltétlenül letesszék a kauciót.

§ Főszolgabíró és állomásfőnök. Megírta ma az Aradi Közlöny, hogy a gyulai törvényszék ítéletével befejeződött a kétegyházi állomáson Mladin Miklós eleki főszolgabíró és Kopeczek Károly állomásfőnök között múlt évben történt nézeteltérés. A gyulai járásbíró — mint közöltük — a főbíró becsületsértés vétsége miatt hatvan korona pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék is helyben hagyta az ítéletet, azonban a büntető novella alkalmazásával a végrehajtást felfüggesztette, mert az inzultust Mladin főbíró az öt régebben ért méltatlan bánásmód hatása alatt követte el. Az ügygel kapcsolatban Mladin Miklós főszolgabíró még azt közli velünk, hogy az Aradi Közlönyben említett aposztrofálásnál sokkal súlyosabb kifejezéseket használt az állomásfőnökkel szemben.

§ Szerelemből — magánlaksértés. Oszlár János közművesegéd — habár nem „kis kádét” — szerelmes volt szegény nagyon. Szerelme tárgya egy varróleány volt, aki azonban, mint utólag bebizonyult, nem volt érdemes Oszlár legszentebb érzelmeire. Besúgták ugyanis Oszlárnak, hogy szerelme megcsalja, sőt egy alkalommal azt is megsúgták neki, hogy kedvező az alkalom kétségtelen bizonyítékokat szerezni. Oszlár rohant menyasszonya lakására, de a házat zárva találta. Kopogott az ajtón, kopogott az ablakon, de hiába. Végre feldühödve nekitámaszkodott a kapunak, azt betörte, aztán betörte az ablakot is s behatolt a szobába. A dolog azonban csak neki volt kellemetlen: egyrészt szakított menyasszonyával, másrészt feljelentés ment ellene magánlaksértés miatt. Oszlár ma az aradi kir. törvényszék magánlaksértés büntette miatt az enyhítő körülmény — a féltékenységből származott erős felindulás — figyelembevételével egy heti fogházra ítélte.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcíkjüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portókülömbözet szíves megtérítését kérjük.

SPORT.

Aradi evezősök Szegeden.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Vasárnap, június 28-án délelőtt és délután tartják meg az országos evezős versenyt Szegeden, melyen a MAROS aradi evezős egyesületnek 11 kitűnő evezőse fog csónakba szállani. A verseny igen nagyszabásúnak ígérkezik. A leghiresebb budapesti és vidéki csapatok fognak küzdeni az értékes díjakért, úgy, hogy az aradiaknak minden erejüket latba kell majd vetniök, ha méltóképen akarják képviselni városunk vizisportját.

Az aradi evezősök június 27-én Fabry Sándor vezetésével utaznak Szegedre, ahol a Szegedi Csónakázó Egylet csónakházában fognak elhelyezkedni. Június 27-én este a verseny résztvevői ismerkedési estére gyűlnek össze a Kass-vigadóban.

Vasárnap délelőtt és délután fog lefolyni a verseny, mely után nagy bankett és táncmulatság lesz a győztesek tiszteletére a Kass-vigadó összes emeleti termeiben katonai és cigányzenével, mely mulatságon — értesülésünk szerint — igen sok aradi urihölgy is meg fog jelenni.

A verseny aradi nevezései különbömben a következők:

1914. június 28-án délelőtt 9 órakor. Újono evezősök négyevezős versenye. Maros Aradi Evezős Egylet (Breckner Viktor, Petrán György, Bene Gyula dr., v. ev.: Köhler Ernő, korm.: Kintzig László.) Ellenfelük 3 pesti egylet. Egyes verseny (zárt) juniorok részére. Maros Aradi Evezős Egylet (Strifler Ferenc.) Ellenfele 2—2 szegedi és szolnoki evezős. Junior négyes (vidéki egyleteknek.) Maros Aradi Evezős Egylet (Valérián László, Kulifay Andor, Reitter Ivan, v. ev.: Reicher László, korm.: Szabó György.) Ellenfelük 4 egylet. Nyolcevezős (zárt) verseny. Maros Aradi Evezős Egylet (Breckner Viktor, Petrán György, Valérián László, Kulifay Andor, Bene Gyula dr., Köhler Ernő, Reitter Ivan, v. ev.: Reicher László, korm.: Szabó György.) Ellenfelük 1 váci, 1 szegedi, 1 szolnoki egylet.

Délután fél 5 órakor. Újono evezősök egyes versenye. Maros Aradi Evezős Egylet (Strifler Ferenc.) Juniorok négyevezős versenye (vidéki egyletek.) Maros Aradi Evezős Egylet (Valérián László, Kulifay Andor, Reitter Ivan, v. ev.: Reicher László, korm.: Szabó György.) Maros Aradi Evezős Egylet (Breckner Viktor, Petrán György, Bene Gyula dr., v. ev.: Köhler Ernő, korm.: Kintzig László.) Négyevezős verseny (zárt.) Maros Aradi Evezős Egylet (Valérián László, Kulifay Andor, Reitter Ivan, v. ev.: Reicher László, korm.: Szabó György.) Négyevezős verseny (zárt.) Maros Aradi Evezős Egylet (Breckner Viktor, Petrán György, Bene Gyula dr., v. ev.: Köhler Ernő, korm.: Kintzig László.)

+ A hetedik hadtest sportversenye. Temesvárról jelentik: A pénteki nagy katonai atlétikai verseny előmérkőzése során tegnap délután a Kinizsi-pályán két football-meccs folyt le. Az első mérkőzést a gyulai 2. honvédgyalozred és a nagyváradi 4. közös gyalozred csapatai vívták meg egymással. A győzelmet a 2. honvédgyalozred csapata vívta ki. Eredmény 4:0. A második mérkőzés a 61. és a 46. közös gyalozred csapatai között folyt le. Győztes lett a 61. gyalozred csapata. Az eredmény 5:3. A péntek délutáni mérkőzésen a két győző csapat fogja egymással megvívni a döntő játékot. Ma délelőtt folyt le az önkéntesek síkfutása, magasugrás és rudgrási előversenye. A 100 méteres síkfutásban első lettek: 1. Varga 101. gyalozredbeli, 11.8 mp. 2. Jaszenszky 46. gyalozredbeli, 12.2 mp. 3. Orbán 46. gyalozredbeli, 12.6 mp. 4. Tóth 2. honvédgyalozredbeli, 12.8 mp. A magasugrásban első lettek: 1. Orbán 46. gyalozred, 1.90 m. 2. Stierling 39. gyalozred, 1.85 m. 3. Elek 2. honvédgyalozred, 1.75 m. A rudgrásban legjobb formában vannak: 1. Orbán 46. gyalozred, 2.80 m. 2. Benyovszky dr. 4. honvédgyalozred, 2.70 m. 3. Jell 29. gyaloz-

ezred, 280 m. A pénteki nagy versenyre vonatkozólag a verseny rendezősége a következő értesítést teszi közzé: Pénteken délután 5 órakor a kis katonai gyakorlóterén lesznek a döntő mérkőzések (a helyőrségi fogdák közlemben), melyen a hetedik hadtest körzetébe tartozó összes cs. és kir. közös és m. kir. honvédezek tisztjei, önkéntesei, legénysége és a temesvári cs. és kir. hadapródiskola növendékei vesznek részt.

A vármegyei reform.

(A bizottságok ülése. — A vármegyei tisztviselők a javaslatról.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, június 23

A képviselőház közigazgatási és pénzügyi bizottságai együttes ülésükön ma folytatták a vármegyei reformjavaslat tárgyalását.

Pál Alfréd szembeszáll az ellenzék azon vártjával, hogy a reform nem volna kellőképp előkészítve. Kifejti, hogy a választási rendszer fenntartása még nem autonómia. Kiemeli, hogy a vármegye alkotmányvédelmi hatásköre nem szenved csorbát, sőt a törvényben egy teljesen független közigazgatást nyer. A javaslatot, amely a tulajdonképeni közigazgatást a politika ártó elemeitől mentesíti, örömmel üdvözi.

Szentpály István örömmel üdvözi a törvényjavaslatot, amely a közigazgatást jobbra és gyorsabbá teszi. A tisztviselők kinevezése minden anomáliát megszüntet. Helyesli a járási bizottságok felállítását és a közigazgatási bizottság hatáskörének kiterjesztését.

Kostyál Miklós Andrásyval szemben oszálkozását fejezi ki, hogy az alkotmánypárt a rendelkezési állományba helyezést politikai számításnak nevezi, holott Andrásytól származik a szállóige: „Menjenek sétálni!”

Sándor János belügyminiszter hálásan köszöni az előadónak és a többi szónokoknak magas színvonalu felszólalásait, amelyekből látta, hogy alapelveiben és rendelkezéseiben helyeslik a javaslatot. Az elismerést, amelyet kapott, munkatársaira hárítja, akik hosszú években keresztül szerzett tapasztalataikat és elméleti tudásukat vitték be a javaslatba. Évtizedek óta fennálló intézmény reformjáról volt szó, alaposan kellett minden kérdést megfontolni.

A miniszter ezután sorban foglalkozott a bizottságban elhangzott észrevételekkel, különösen a közigazgatási bizottság hatáskörének kiterjesztése miatt felhozott aggályokkal és kijelentette, hogy minden aggodalom nélkül lehet hozzáfogni az évtizedek óta bevált intézmény fejlesztéséhez és csak természetes, hogy a bizottság zavartalan működését minden eshetőséggel szemben biztosítani kell. Ami a költségek növekedését illeti, az állam csak azokat a tisztviselőket veszi át, akik illetményeiket

eddig is a vármegyei dotáció terhére nyerték,

így a költségek nem növekednek.

A rendelkezési állományba való helyezésével szemben felhozott politikai természetű ellenvetések szakemberre hatást nem gyakorolnak, mert aki a viszonyokat ismeri, tisztában van azzal, hogy valahány átszervezés történt a múltban, mindannyi hasonló intézkedéssel járt együtt. A rendelkezési állományba való helyezés intézkedésével találkozunk úgy a törvényszékek átvételénél, a királyi táblák decantálásánál, mint az állami építészeti hivatalok szervezésénél s az állatorvosi szolgálat ál-

lamosításánál. A kormánynak különben sem szándéka az egy évet kivárni, és a kinevezések ügyét a választásokig függőben tartani. A rendelkezési állományba való helyezés intézkedése a tisztviselőkre nézve előnyös, mert az év végéig teljes illetményüket megkapják azok is, akik nem fognak átvétetni.

A reform a vármegye politikai jogait fenntartja, sőt kibővíti, megadván a jogot, hogy a tisztviselők felelősségre vonassanak a meg nem szavazott adók és fel nem ajánlott ujoncok beszédese körüli közreműködésért. Külön büntető szankciót fűzni ehhez azonban nem volna indokolt. A fegyelmi eljárás későbbi időpontban kerül szabályozás alá.

Egyetért a felszólalókkal abban, hogy a legjobb nemzetiségi politika a jó közigazgatás

s ezért a kormány szándéka, hogy az exponált nemzetiségi vidékekre legjobb tisztviselőit küldi.

Sulyt fognak helyezni arra, hogy a tisztviselők értsék annak a népnek nyelvét, amelynek körzetében működnek. Végül kéri a bizottságot, hogy a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául fogadják el.

A bizottság Sándor János belügyminiszter felszólalása után a javaslatot általánosságban egyhangulag elfogadta.

A részletes tárgyalás során Berzeviczy Albert indítványozza, hogy az első javaslat címét, amely a következő „Javaslat a vármegyei alkalmazottak kinevezéséről” ekkép módosítsák: „Javaslat a vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak kinevezéséről.”

A bizottság a módosítást elfogadta.

Az első szakasznál Beöthy László aggályát fejezte ki afelett, hogy a főispán magasabb tisztviselői állásokra is kinevezhet. Azt óhajtja, hogy a főispán kinevezési hatásköre csak az altisztekre és szolgákra terjedjen ki.

Tisza István orf ezzel szemben arra utal, hogy a főispáni állás tekintélyét a lehetőségig fenn kell tartani s ezért kinevezési jogát meg kell állapítani. A főispáni kinevezési jogra annál inkább is sulyt helyez, mert különösen a kisebb állásoknál a főispán jobban ismeri a jelölteket, mint a miniszter, sőt ez okból óhajtandónak tartja, hogy

a főispán a tanító kinevezésekre is ingerenciát gyakorolhasson.

A bizottság a szakaszt eredeti szövegében fogadja el.

A második szakasz 12. pontjánál Sándor János belügyminiszter a következő módosítást javasolja:

— A vármegyei közigazgatási tisztviselőket, az alispánt sem véve ki, a rendelkezési állapot ideje alatt is, vagyis 1914. december 31., az 1912. LVII. t.-c. értelmében magasabb fizetési osztályba lehet előléptetni, vagy első szolgálati pótlékban részesíteni.

A bizottság a javaslatot némi stiláris módosítással elfogadta. A következő ülés holnap délután fél öt órakor.

A javaslatot tudvalevően Sándor János belügyminiszter megküldötte a vármegyei tisztviselők egyesületének is, akiknek véleményét kérte. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének igazgató tanácsa ezért ma ülést tartott, amelyen behatóan tárgyalta a javaslatot. Az ülésen Fazekas Ágost Pestmegye alispánja elnökölt és indítványára szakaszonként tárgyalták a javaslatot.

Az I. szakasznál a díjnokok bizonytalan helyzetét tette szóvá több hozzászóló.

Szűcs Jenő fehérmegyei alispán indítványozta, hogy ne csak a VI., de a VII. fizetési osztályba tartozó tisztviselőket is a király nevezze ki és ne a belügyminiszter. Beke Géza irodaigazgató sérelmesnek találta a 2. szakasz 4. bekezdését, hogy akinek az állása mással töltetik be, a kinevezés napjától állásától fölmentetnek tekintik. Ennek az intézkedésnek módosítását óhajtja.

A vármegyei közigazgatási tisztviselők fizetési osztályokra beosztását tartalmazó 4. szakasz módosítására nézve számos javaslat hangzott el.

Az ankét délután folytatta ülésvezését. Felolvasták Thold Orbán Imre, Aradvármegye főlevéltárosának írásban benyújtott indítványát, amely szerint a javaslat negyedik szakaszának 9. pontja akként módosíttassék, hogy a levéltári fogalmazói vizsgát tett, továbbá egyetemet végzett levéltárosok egyharmad része a VII., kétharmadrésze a VIII., a középiskolát végzett és levéltári kezelői vizsgát tett levéltárosok egyharmad része a VIII., kétharmadrésze a XI. fizetési osztályba soroztassék. Az indítványt az ankét egyhangulag elfogadta.

Az ankét indítványt fogadott el ezután, amely szerint senki alacsonyabb fizetési osztályba ne soroztathassék, mint aminőben a törvény életbeléptetése időpontjában volt s garanciát kér arra nézve, hogy egy későbbi beosztás ne lehessen anyagi szempontból rosszabb, mint az első.

A tizenkettedik szakasznál Horváth József igazgató a tisztviselőket, de alkotmányjogi szempontból is fontosnak tartja annak a kérdésnek megvitatását, hogy a tisztviselő miképp kezelje a meg nem szavazott adókat és fel nem ajánlott ujoncok beszédését. Szerinte ezekre vonatkozólag a törvényhatósági-bizottságnak kell kiadni tilalmat amely minden tisztviselőre nézve kötelező. Az ankét ezt a javaslatot nem fogadta el. A továbbiak során a főispáni működési kör megszorítását óhajtotta az ankét.

VIDÉK.

Jubiláló polgári iskola. Az ujszentannai állami polgári fiúiskola június hó 21-én ünnepelte fennállásának 20. évét. Az ünnepély d. e. fél 9 órakor istentisztelettel kezdődött, melyen az ifjúság a tanárikar vezetésével vett részt. Azután az intézet rajztermébe vonultak, melyet a közönség teljesen megtöltött. Jelen voltak Raskó László kir. s. tanfelügyelő, Novák Kornél tb. főszolgabíró és a község, hatóságok és hivatalok vezetői, továbbá sok volt tanítvány és érdeklődő. Szabó Béla igazgató üdvözölte a kir. tanfelügyelőség és főszolgabírósg képviselőit, megjelent urakat és a helyi hatóságok képviselőit. Erre Raskó László s. tanfelügyelő méltatta az intézet fontosságát, az alapítók érdemeit, a tanárikar buzgóságát. Az igazgató felolvasta Wittmann János orsz. képviselő levelét, melyben kimentí távolmaradását, sikert kíván és a tanárikart üdvözi, továbbá Kehrér Károly kir. tanfelügyelő üdvözlő sürgönyét, melyben az igazgatót és tanárikart rokonszenvvel üdvözölte, biztosítván őket, hogy az intézet fejlődését minden erővel támogatni fogja. Erdélyi János ének óraadó vezetésével az ifjúsági énekkar igen szépen énekelt. Dolinszky Frigyes, Váritz Sándor és Ejch József tanulók szavaltak, Joles György a tanítványok nevében sikerült bucsubeszédet mondott a tanári karhoz. Ezután Szabó Béla igazgató buzdító beszéd kíséretében kiosztotta a jutalmakat. Henni Aladár tanár és Freund Imre III. o. tanuló a Rákóczi-indulót adták elő zongorán s ezzel az ünnepély véget ért. Érdekes, hogy ez előtt 20 évvel 56 növendéke volt az intézetnek, most 200, 20 év alatt 3201 tanuló iratkozott be, ebből 1334 magyar, 1168 német, 650 román, 27 tót és 16 szerb.

Kétszer letartóztatott gyilkos.

(Az aradi ügyészség sikeres nyomozása. A hamis mentő tanu.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Borzalmas kegyetlenséggel gyilkolták meg 1912. szeptember 22-én Székudvaron Barna Gáborné vagyonos özvegyasszonyt. Barnáné Drágán Isztina nevű unokahugával házának tornácán aludt. Éjjeltájban — amint azt később Drágán Isztina elmondta — a szomszéd telekről, amelynek Barnáné sógora, Barna János a tulajdonosa, egy férfi átlöpözött s közvetlen közletről rálőtt az özvegyasszony fejére, úgy, hogy az a szó teljes értelmében lángba borult. A gyilkosság után Drágán Isztinára lőtt s őt is súlyosan megsebesítette.

A vizsgálat súlyos adatokat halmozott fel Barna János ellen. Megállapították, hogy haragos volt sógorasszonyának és unokanővéreinek, mert bátyja ezekre hagyta vagyonát, holott ő azt remélte, hogy az ő gyermekei fognak örökölni. El akarta ezért tenni őket láb alól, hogy az örökséget megkaparítsa. A gyanút megerősítette még, hogy Barna lakásán egy vadászfegyvert találtak s egy fél fojtást, amelynek másik felét a tett színhelyén dobta el a gyilkos.

Barnát letartóztatták s ügyét a múlt év februárjában tárgyalta az aradi esküdtbiróság. A bírák meg voltak győződve Barna bűnösségéről s a vádat mégis el kellett ejteni, mert közvetlen bizonyíték nem merült fel ellene. Gyengítette a vádat az egyik sértett, az életben maradt Drágán Isztina vallomása, aki kijelentette, hogy látta, hogy a tettes a nagybátyja telkéről lopódzott át, de de nem ismerte fel arcát a sötétben. Teljesen megdöntötte azonban a vádat az, hogy a fegyverszakértő kijelentette, hogy a bűnjelként lefoglalt Lefauscher fegyverből, amely Barna tulajdona volt, legalább két éve nem lőttek, továbbá, hogy a gyilkosságot Lancaster fegyverrel követték el s végül, hogy a tett színhelyén talált fél fojtás nem kiegészítő része annak a másik félnek, amelyet a csendőrök Barna lakásán találtak meg.

A vádat ily körülmények között nem lehetett fenntartani, Barnát szabadlábra helyezték, de Morócza Dénes királyi ügyész, az aradi ügyészség legambiciózusabb tagja, nem tudott ebbe belenyugodni. Ahogy Barnát szabadlábra helyezték, utasítást adott a községi hatóságoknak s a csendőröknek, hogy Barnát szigorúan figyeljék meg. Morócza a legnagyobb eréllyel vezette tovább a nyomozást és szorgalmasan gyűjtötte a bizonyítékokat Barna ellen.

Az ügyész munkáját siker koronázta. Csakhamar jelentették neki, hogy Barna itt-ott, a kocsmában, munka közben

elszólta magát s célzást tett a gyilkosságra.

Teljes világosság derült azonban az ügyre, amikor négy hónappal az esküdtszéki főtárgyalás után Drágán Isztina jelentkezett Morócza ügyésznel.

— Uram — mondta — nem bírom már tovább, könnyíteni kell lelkiismeretemen! Rémlátásaim vannak, éjszakánként nem tudok aludni, megjelenik előttem elhunyt nagynénem szelleme s megfenyeget, amiért gyilkosát megmentettem.

A leány ezután hangos zokogás közt elmondta a gyilkosság történetét: a végzetes éjszaka hangos dördülésre ébredt fel. Ép akkor

lőtt a gyilkos nagynénjére, akinek haja lángra lobbant. A fellobbanó fénynél

rémülve látta meg, hogy a gyilkos saját nagybátyja, Barna János.

— Mit csinál az istenért János bácsi! — kiáltott rá.

Barna ekkor feléje fordult:

— Na veled is végzek — mondotta.

A lövés azonban nem ejtett halálos sebet s mikor gyógyulni kezdett, betegágyához elment másik nagynénje, Barna János anyja, s az egész rokonság s könyörögtek neki:

— Ha már a baj megtörtént, legalább János bácsit mentd meg!

Addig kérték, még hajlott a szóra s az esküdtszéki főtárgyaláson hamis vallomást tett. — A fontos adat birtokában most még nagyobb eréllyel vezette tovább a nyomozást Morócza. Várakozással házkutatást tartott Barna lakásán s ez a lépés eredményre is vezetett: a házban elrejtve megtalálták azt a Lancaster fegyvert, amellyel Barna a gyilkosságot elkövette.

Az összegyűjtött adatokat csoportosítva a múlt héten Morócza a bűnügy újrafelvételét kérte. Az újrafelvételt el is rendelték s Barnát már be is szállították az aradi ügyészség fogházába. A megrögzött ember még mindig tagad, de a bizonyítékok halmazával szemben valószínűleg ezután már eredménytelenül.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Bölcs Náthán, dráma. Gál Gyula és Kiss Ferenc felléptével.

Csütörtök: Kis király, operetta.

Péntek: Cigányprimás, operetta. Andai Ella vendégfelléptével.

Szombat: Matyólakodalom, népies játék. (Bemutató előadás.)

* Gál Gyula második vendéjátéka. Pierre Veber kedves és finom humoru vigjátékában: a Titokban lépett föl ma este Gál Gyula. Telt nézőtér, előkelő, szép közönség, jó hangulat, igyekvő partnerek: mindez hozzájárult, hogy a nagy művész sikere zavartalan és tökéletes legyen. A vidám, a kedves, minden szavával, minden mozdulatával érvényesülő, szerepébe ezernyi apró finomságot bontó Gál Gyulát ünnepelte, tapsolta egész este tüntető szeretettel és ragaszkodással a közönség. Szép és biztató sikere volt a szintársulat új tagjának Cziglián Istvánnak, Meleghangu, jó megjelenésű, ügyes fiatal színészt kap benne. Össze az aradi társulat. Harmónikusá tette az estét a többi szereplők gondos játéka; közülök különösen Heppesné Harmath Józsa sikere volt teljes. (+)

* A színház jelentései. Matyólakodalom. Az aradi színház színpadán a maga egész színpompás tarkaságával bevonul szombaton este a matyók világa. Garamszeghy Sándor, a Matyólakodalom szerzője, aki egyúttal a budapesti Nemzeti Színház elsőrendű színésze is, valahonnan Mezőkövesd tájékáról indult el színészi pályafutására. Bőbeszédű, cifra ruhás matyóleányok ringatták a bölcsőjét, a játszópajtásai gyolcsgatyás kis matyógyerekek voltak. Érthető, hogy átragyogta a lelkét ennek a népnek a poézisa és ezt a színpompás, eredeti szokásokkal és viselettel rendelkező népet színpadra vitte. Szombaton lesz a bemutatója a Matyólakodalomnak, mely a főváros közönségét is meghódította s a Nemzeti Színház állandó műsordarabja, amelyben tragikus és humoros jelenetek váltják fel egymást és egy lebilincselő estét szereznek a közönségnek. Az aradi színház egész társulata résztvevő a darabban, amelyhez eredeti matyóruhák készülnek.

Az elmúlt téli szezon legpompásabb slágere kerül színpadra csütörtökön: a Kis király, Kálmán-Bakonyi operetteje. A pompás darabban Pataky, Dióssy, Barics, Győző, Herold, Várnay, Virágh stb. játszik ezután a főbb szerepeket.

A Cigányprimás, Kálmán operette pénteken megy; az előadás érdekességét növeli, hogy Sári szerepét Andai Ella, a soproni színház volt tagja játssza el.

A vasárnap délutáni előadás igazán érdekes, jelentős művészi eseménnyel szolgál; egy izig vérig való Lohár-operett, a Cigányszerelm kerül színpadra és a főbb női szerepeket a társulat három primadonnája, Pataky, Dióssy és Rontay játsszák.

* Zeneintézeti növendékek osztályvizsgálója. A Szalay Aranka és Békefi Pál zene-konzervatóriumot végzett zenetanárok vezetése alatt álló zeneintézet (Szabadság-tér 7. II. em.) zongora, hegedű, magán-ének és omlalom tanzakának növendékei, Várkonyi Béla dr. zeneszerző, orsz. zeneakadémiai tanár elnöklésével, tegnap egész nap vizsgáltak és kivétel nélkül sikerrel oldották meg feladatukat. A nagytudású professzor elismeréssel nyilatkozott a vezető tanárok előtt az elért eredmény tekintetében. — A bizonyítványokat június 29-én (hétfőn) osztják ki. Aznap délután 5 órakor lesz az intézet haladó növendékeinek ezidei utolsó vizsgálati hangversenye a zeneiskola nagytermében, melyre felhívjuk a zenekedvelők figyelmét. Oktatás a szünetekben is lesz, a jövő tanévre szóló előjegyzések pedig folyamatban vannak és június 30-áig egész napon át eszközölhetnek. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság.

* A haldokló bosszúja. — A Vezuv kráterében. (Az Uránia szenzációs bemutató.) Három kiváló slágert mutat ma be az Uránia színház. Az egyik kép a Haldokló bosszúja című dráma, melyben egy boldog házasságot fel a hipnozis, melyet arra használ fel a gaz esábitó, hogy a férjét imádó fiatal asszonyt magához láncolja és arra kényszeríti, hogy vele elszökjék. Csak hosszas szenvedések után kerülnek ismét össze és tör hozzájuk vissza a megbontott béke. A darab bővelkedik gyönyörű drámai jelenetekben, előadása és kiállítás pedig a mozifilmek egyik legszebbjévé teszik. A műsor második slágere a Sivatag gyermeke című cowboy-dráma, mely az amerikai drámák ismert gyönyörű miliójében játszódik le, remek drámai tartalommal és kiváló előadásban. Különösen ki kell emelnünk a műsorból a Vezuv kráterében című szenzációs tudományos filmet, mely az épen aktuális, a Vezuv kráterében történő kutatásokat tárja elénk. Az egész műsor kiváló képekből és ügyesen van összeállítva. 5

* Beírások a dr. Mezey- és Zay-féle zeneiskolába (Andrássy-tér 8.) az ingyenes szüneti tanfolyamra és a következő 1914—15. tanévre ma és folytatódólag a következő napokon, az egész napon át, történnek. Az ingyenes, szüneti tanfolyamok július 1-én kezdődnek a zongorából, hegedűből, gordonkából, az énekből, a zeneszerzésből mint főtanszakokból és az ezeket kiegészítő elméleti és gyakorlati tantárgyakból. Ezidei évkönyvet díjtalanul küld az igazgatóság.

* Haláltangó — az Apollóban. (Dráma a párisi midinettek életéből.) Páris boulevardjainak érdekes alakjai a midinettek, azok a kis varróleányok és elárúsítóleányok, akiket nyomoruságos sorsuk kenyérkereső pályára kerget, de ha megjelennek a nagyváros utcáin, mosolygósak és csinosak. A kis midinettek nem vetik meg a flirtet, sőt még a kalandot sem. Szívük egyik sarkában elrejtőzve húzódik meg a ragyogó, gond nélküli élet után való sóvárgás. Az álmaik gyakran teljesülnek is, de ilyenkor mindig egy-egy kis pirosarcu midinett felett összeapsznak a világváros bűnös hullámai. Egy ilyen kis párisi midinetről szól az Apolló szerdai új műsorának, a Haláltangónak a meséje, amely költőien szép és festőien pazar. Kevés szebb filmet mutattak be ennél a mozgósínházak. A szerdai új műsornak még több érdekes száma van. Csütörtökön is ezt az érdekes műsort mutatja be az Apolló-színház. 8

* A gettisburgi háború szenzációs filmje pénteken kerül bemutatásra az Apollóban. 8

* Örökre ... társadalmi dráma legközelebb az Urániában. 5

Megszegték a fegyverszünetet.

(Uj harcok küszöbén. — A felkelők diadala.)

Távirati tudósítás.

Durazzo, június 28.

Három napig békességnek kellett volna borulnia Albánia véres földjeire. Három napos fegyverszünetben állapodtak meg ugyanis a felkelők és a kormánycsapatok, hogy ezalatt megpróbálják erősíteni a béke lehetőségét, vagy talán, hogy újabb harcokra élesítsék fegyvereiket. Ugy látszik a cél az utóbbi volt, mert nem tartották be a fegyverszünetet, ma újra összeütköztek a csapatok és a szerencse ismét a felkelőknek kedvezett. Távirataink a következők:

Rómából jelentik: A Corriere della Sera-nak jelentik Brindisiből, hogy Fierit a fölkelők körülzárták és a helység minden pillanatban kezükre kerülhet. Valonát komoly veszedelem fenyegeti, mert a fölkelők már a város felé nyomulnak.

Valonából jelentik: Carbonarínál véres csata volt a fölkelők és az albániai önkéntes csapatok közt. A csata az önkéntesek teljes vereségével végződött. A kormány csapatai egy ágyut és két gépfegyvert elvesztettek, és kénytelenek voltak visszavonulni. A fölkelők Valona felé vonulnak és most Valonát veszélyeztetik, amely minden védelem nélkül van. Elbasszán a fölkelők, Beranet és Fierit körülkerítették.

Berane és Fieri elesését minden órában várják. Valona lakosságán nagy félelem vett erőt. Attól tartanak, hogy a fölkelők, ha bevonulnak Valonába, fosztogatni és gyújtogatni fognak. A lakosság egy része már menekül is a vérfürdőtől való félelmében.

Durazzóból jelenti egy délnben tizenkét órakor feladott radio-telegram: Elbasszant a felkelők elfoglalták. A kormánycsapatok két tiszttel fogságba kerültek.

Rómából jelentik: Ma délután két órakor Durazzóban feladott távirat szerint a város helyzete változatlanul válságos. Nem marad más kivezető út hátra, minthogy a kormány teljesítse a felkelők valamennyi követelését. Erősen kételkednek abban, hogy a kormánycsapatok legyőzik a felkelőket, akik egyébként csak azért kérték fegyverszünetet, hogy fegyver és lőszerkészletüket kiegészítsék. Ha a várost a nemzetközi tengerészkülönítmény jelenlétében fogva nem is fenyegeti közvetlen veszély, ez a helyzet tarthatatlan.

Berlin: Durazzóból jelentik, hogy a Hercegovina osztrák Lloyd gőzös Meduába ment, hogy a miriditák számára élelmiszert és mulciót szállítson. A miriditák felgyújtották Izádi községet, amelyből a fölkelők kivonultak. A felkelők és miriditák közt összeütközésre került a sor, amelynek során a felkelők nagy veszteséget szenvedtek. A felkelők parlamentereket szándékoznak küldeni Durazzóba, hogy a fegyverszünet megszegése ellen tiltakozzanak.

Bécsből jelentik: Mint a Militärische Rundschau jelenti, az albán kormány újlag komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a fejedelem székhelyét Durazzóból Szkutariba helyezze át. Szkutariban ugyanis jobb az alkalom a csapatok kiképzésére, mert a város környékén kitűnő gyakorló terep áll rendelkezésre.

Bécsből jelentik: A hármasszövetség s a triple entente között közeledés történt az albán állambank felállítását illetőleg. A bank valószínűleg a közel jövőben megkezdí működé-

sét és minden bizonnyal konszolidálni fogja az albán viszonyokat.

Párisból táviratozzák: A Temps jelenti Rómából, hogy Esszád pasa hirtelen elutazott Olaszországból. Azt hiszik, hogy Bariban, vagy Brindisiben szállt hajóra, hogy visszatérjen Albániába.

Igazság és méltányosság alapján.

(Nyilatkozatok az adókövetésről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Az Aradi Közlöny más helyén számolunk be részletes tudósításban az adókövető bizottság első napi működéséről, amely — az ötven — száz — háromszáz percentes adóemelésektől elkeserített aradi közönség sorában megnyugvást kelthet. Amikor egy hónappal ezelőtt az Aradi Közlöny kipattantotta a készülő adóemelést, napról-napra fokozódó izgatottsággal látta az adófizető közönség a pénzügyigazgatóság javaslatában mutatkozó elviselhetetlen adóemeléseket. A sajtó szaván kívül az érdekelt kereskedelmi és ipari testületek is fölhivták tagjaik figyelmét a fenyegető adósrófra.

Az Aradi Közlöny által kezdett akció nem maradt eredménytelen: az óriási adóteherrel szembeszállt az egész polgárság és ma, amikor a követés munkája megkezdődött, szembeszálltak a követő bizottságban helyet foglaló polgárok is. Mülek Lajos dr. közjegyző, a bizottság elnöke, aki már évek óta nagy buzgalommal és fáradhatatlanul tölti be ezt a tiszteletet, ma is megértéssel, a polgárok gondjainak, bajainak méltánylásával intézte az adókövetést. Meghallgatott minden panaszt, még segített is a beszédben, baja elmondásában gyakorlatlan adófizetőknek, hogy megismertethesse: miért kér adó-leszállítást. Ugyanez a polgári együttérzés vezette a bizottság többi tagjait is igazságos munkájukban.

Az első napi eredmény teljessé tette azok reményét, akik az adókövető bizottság belátásától várták a mértéktelen emelési kísérlet ellen a védelmet. Mülek Lajos dr., az adókövető bizottság elnöke az Aradi Közlöny munkatársának a következő érdekes kijelentést tette a követési munka első napja után:

— A magam részéről csak annyit mondhatok: az elnöknek nem beszélnie, de tennie kell. A bizottság tudatában van a mai nehéz helyzetnek, a gazdasági viszonyoknak. Határozatainkat a méltányosság és igazság alapján hozzuk, tekintet nélkül a javaslatra. Ugy mint ma, ezután is meghallgatjuk a személyesen jelentkezőket és ha úgy látjuk, hogy igaza van, teljesítjük kérelmét. Annyi bizonyos, hogy senkinek sem megy most jobban, mint ezelőtt.

Megnyugtató kijelentéseket tett Kalmár Lajos pénzügyi titkár is, akihez a délelőtti aktus befejeztével munkatársunk kérdést intézett az irányban, hogy a tömeges adóleszállítást nem felebbezi-e meg?

— Kérem, még nem tudom, hogy mi történik azokban az ügyekben, amelyek tárgyalás alá kerülnek.

— És azoknál az eseteknél, ahol a bizottság tárgyalás nélkül leszállította az adót?

— Azt hiszem, legfeljebb két-három esetben fogok felebbezni, ahol a megengedett minimumnál kisebb összeget állapítottak meg. Ez hivatali kötelességem, de különben nem célozom akadékoskodni.

A pénzügyi titkár kijelentése nagy megnyugvást keltett azok között, akik tudomást szereztek róla.

Elítelt minorita házfőnök.

— A volt barát becsülete. —

Távirati tudósítás.

Szeged, június 23.

A szegedi királyi ítélőtábla felebbezési fóruma Biró Vilmos elnöklésével hétfőn délelőtt kivételes érdekességű becsületsértési pört tárgyalta. A pör vádlottja Zárkövy Bonifác, az aradi, később a szegedi, majd most a nagybányai minorita szerzetesház 64 éves főnöke, vádlója pedig Horváth György Imre 35 éves kis-kunfélegyházai származású volt szegedi minorita áldozár, akit a szegedi rendházból Zárkövy Bonifác rendőri karhatalommal távolított el. Az ügy annak idején nagy feltűnést keltett és folytatása is volt, mert Horváth többrendbeli becsületsértési pört indított a rendfőnök ellen, aki vele szemben a szolgák előtt többször nyilvánosan becsmérő kifejezéseket használt.

Zárkövy a tárgyalásokon a kezét az égfelé emelve tiltakozott az ellen, hogy őt polgári bíró felelősségre vonja azért, amit a házi fegyelem gyakorlása közben művel. A bíróságnak azonban más volt a felfogása erről a házi fegyelemről és egy ízben még a multkoriban elítélték jogerősen becsületsértésért száz korona pénzbüntetésre. Horváthnak egy másik följelentésére a járásbíró felmentő ítéletének megsemmisítésével a törvényszék ítélte el Zárkövyt újabb becsületsértésért újabb száz koronára. Ez ellen élt perorvoslással a házfőnök a szegedi táblához, amely elutasította a házfőnök semmisségi panaszát. Az újabb marasztaló ítélet ezzel, amely elrendeli az ítéletnek hirlapban való publikálását, jogerős lett.

VÁROS ÉS MEGYE

A magyar városok törvénye. A vármegyék életét átalakító törvénytervezetet követni fogja az a törvényjavaslat, amely a városok működését fogja reformálni. Ez abból a döntésből derült ki, amelyet a minap hozott a közigazgatási bíróság. K. szabadkirályi város elhatározta, hogy a városatyák számát szaporítani fogja, amint annak idején tudvalévőleg Arad is elhatározta ezt. A belügyminiszter azonban K. város eme határozatát megsemmisítette. Ez ellen a város panaszszal élt a közigazgatási bíróságnál, amely a napokban elutasította ezt a panaszt s kimondotta: köztudomású, hogy két éven belül a parlament törvényileg fogja reformálni a városok működését s a képviselők számának kérdését is gyökeresen rendezni; erre a két esztendőre pedig nem érdemes K. városnak új képviselőket választani.

A kulturpalota költségvetése. Megirtuk, hogy a kulturpalota felügyelő-bizottsága nem tárgyalta plenáris ülésében a közművelődési ház költségvetését, hanem egy szűkebb bizottságot küldött ki a költségvetés összeállítására és hogy a könyvtár rendezésének felülvizsgálására a főfelügyelőségtől szakértőt kér. A kiküldött bizottság már foglalkozott a költségvetéssel és annak kiadási, valamint bevételi tételeit alaposan megrostálva úgy állította azt össze, hogy csak az esetre záródik deficit nélkül, ha az államsegély összege huszonötezer koronára rug. A könyvtár rendezésénél felvetődött kérdések tárgyalását addig felfüggesztették, míg Farkas József dr. könyvtáros szabadságáról vissza nem tér, mert a bizottság nem tartja ildomosnak, hogy esetleg szükségessé váló fontos lépéseket a könyvtáros véleményének meghallgatása nélkül tegyen meg.

HIREK.

Ujabb botrányok

a román parlamentben.

(Verekedni akartak a képviselők.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 23.

Bukarestben ismét viharos jelenetek játszódtak le a kamarában. Az alkotmányozó gyűlés megnyitása óta az izgatót összeszóvalkozások napirenden vannak, ma a szenátusban játszódtak le ilyen jelenetek.

Az ülés elején Greteanu konzervatív intézkedést az iránt a belügyminiszterhez, miért engedi meg, hogy a vidéken röpiratokat és nyomtatványokat osztanak ki a nép között, amelyek a liberális párt céljait szolgálják. Greteanu beszédét a többség több ízben félbeszakította. A képviselő beszédében hevesen támadta Stere Konstantin jassy-i egyetemi tanárt.

Stere rögtön válaszolt Greteanu beszédére a közben élesen felelt vissza egy közbeszólásra.

Beszédét viharos jelenetek szakították félbe. A nagy láрма közepette Lupu képviselő oda kiált Delavrancea képviselőnek:

— Szégyen, gyalázat!

Az aposztrofált képviselő visszafelelt:

— Szemtelenység!

A két ellenfél ezután egymásnak akart rohanni s csak az utolsó pillanatban sikerült megakadályozni a verekedést. Lupu ezután az elnök felszólítására visszavonta megjegyzését.

Leégett a párisi fővámház.

(Két millió a kár.)

Távirati tudósítás.

Páris, június 23.

A La Villette városrészben borzalmas tűzvész pusztított az éjszaka. Éjfél utáni fél két óraker kigyulladt a Rue de Villetten levő fővámház A szárnya. A lángok hihetetlen gyorsasággal terjedtek, s szinte percek alatt átharapódzott a tűz a háromemeletes raktárpülete. A hatalmas lángok fél Páris bevilágították, s csakhamar a tűznél volt a szomszédos Montmartre valamennyi lakója. Az óriásraktárban temérdek kávé, kakaó s kincseket érő perzsa szőnyegek voltak elraktározva. Elsőnek a La Chapellei tűzörség érkezett a fővámházhoz, de akkorára már az épület, amelyben a kávé és kakaó volt, porrá égett. Csakhamar megérkezett az egész párisi tűzörség és harminc gőzfecskendő ontotta a vizet a lángban álló épületre.

A mentési munkálatokat nagyon megnehezítette az orkányszerű szélvihar. Csak reggeli öt órára sikerült a tüzet ugyanarra lokalizálni, hogy azt a raktárt, amelyben a keleti szőnyegek voltak, megmenthették. Világos reggel az udvaron még égtek a faraktárak, melyek igen értékes árukat tartalmaznak. Eddigi megállapítások szerint a kár több, mint két millió korona.

— Az Aradi Közlöny mai számához posztalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket az előfizetési díj szíves beküldésére, nehogy a lap rendes küldése fennakadást szenvedjen.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltás és tulnyomóan száraz idő várható. — Sürgönyprognózis: Enyhe, elvétve csapadék.

— A trónörökös a flottagyakorlaton. Triestből jelentik: A monarchia flottájának egy része gyakorlatokat tart az Adrián. Ma reggel érkezett Triestbe a Viribus Unitis csatahajó, amelyről Ferenc Ferdinánd trónörökös végignézte a tengeri gyakorlatot. A trónörökös délelőtt tíz óraker szállt a csatahajóra.

— Uj érsekek hűségesküje. Budapestről jelentik: A királyi várban ma délelőtt tizenegy óraker ünnepélyes ceremónia keretében tette le a hűségesküt Várady Lipót Árpád kalocsai érsek és Bauer Antal zágrábi érsek. A király képviselőjében József főherceg jelent meg, akinek letették a főpapok az esküt. Zászlósúr volt Festetics Pál gróf. Az eskümintát Pejacsevic Tivadar horvát miniszter olvasta.

— Horvát politikusok a királynál. Bécsből jelentik: A király ma délelőtt 11 óraker Schönbrunnban kihallgatáson fogadta a horvát országgyűlés elnökségét. Medakovic Bogdán dr. átnyújtotta a királynak a horvát országgyűlés által elfogadott feliratot.

— Orosz kém Németországban. Berlinből jelentik: Egy várhatósági irnokot letartóztattak, mert kiderült róla, hogy egy határszéli erődítmény terveit eladta Oroszországnak. Az ügyet nagy titokban tartják, de valószínű, hogy a kémkedési afférbe több személy is bele van keverve s újabb letartóztatások várhatók.

— Külföldiek Mezőhegyesen. Budapestről jelentik: Szeptember hetedik és tizedik között fogják megtartani Budapesten a nemzetközi közúti és kávasut kongresszust. A kongresszus után a résztvevők egy része Kassára és onnan a Tátrába, egy másik csoport Mezőhegyesre és onnan az Aldunára utazik. A kongresszus résztvevői már egyszer, két év előtt, meglátogatták Mezőhegyest s hogy most ismét felkeresik, az a bizonyossága, hogy az állami ménésbirtok a külföldi vasutdirektorok tetszését nagyon megnyerte.

— A hercegérsek balesete. Krakóból jelentik: Sapiaha hercegérseket súlyos baleset érte. Az ősz főpapot ma egy Krakó melletti kis faluban egy megvadult ló elütötte. Sapiaha herceg súlyos belső sérüléseket szenvedett.

— A fischamendi halottak. Bécsből jelentik: Fischamendből ma délelőtt szállították át a léghajókatasztrófa áldozatait a bécsi központi temetőbe, ahol a kilenc érekeporsót ravatalra helyezték. A halottas házba rendkívül sok koszorút hoztak. A katasztrófa áldozatainak hozzátartozói ő felsége kegye folytán jóval nagyobb ellátásban fognak részesülni, mint aminő őket a fennálló törvények szerint megilletné. Az erre vonatkozó kérvényt Őfelsége egyenes kívánságára terjesztik elő.

— Goga Oktávián a román akadémiában. Bukarestből jelentik: A román akadémia tagválasztó ülésén Goga Oktáviánt az ismert román költőt és Lupas Joan esperest választotta meg az akadémia tagjává, az előbbi Puscariu Sextil, az utóbbit Giurgescu György helyébe. Goga és Lupas megválasztása folytatása akar lenni annak a magyarellenes mozgalomnak, amelyet a Mangra elleni támadással kezdett a román akadémia.

— Meggyilkolt költő. Athénból jelentik: Tegnap Kulafattis, a jól ismert görög író a nyílt utcán megtámadta Skipis költőt és revolveréből négyszer rálőtt. A költő összerogyott, ekkor Kulafattis kirántotta az övében lévő tört és a haldoklót több tördőfessel is megsebesítette. A költő azonnal meghalt. Kulafattis üldözési mániában szenved.

— Bécsi aviatikusok Budapesten. Bécsből jelentik: Két német aviatikus katonatiszt és pedig Bronsart hadnagy pilóta és utasa, Koch főhadnagy Budapestre szándékozik repülni. Már tegnap akarták megtenni ezt az utat, de a kedvezőtlen idő miatt kénytelenek voltak mára elhalasztani.

— Eljegyzés. Hirschfeld Fülöp, Fleiszig és Hirschfeld cég beltagja eljegyezte Fleiszig Terikét, Fleiszig Barnát nagyszentpéteri kereskedő leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Összedőlt az iskola. Budapestről jelentik: Dunaharaszti-Rákócziliget éveken át kilineselt a kultuszminisztériumban. Elemi iskolát kértek Zichy János gróf minisztersége idején, végre felépítették az iskolát, amely negyvenöt ezer koronába került. Az iskola készen volt, de úgy látszik, a vállalkozóknak csak az volt a fontos, hogy az építkezés meglegyen. Mert az iskolát nagyon rosszul építették, oly rosszul, hogy vasárnap délután a tanterem tetőzete beszakadt. Szerencsére senki sem volt a teremben és ötven növendék csak néhány perccel előbb vonult ki tornagyakorlatra. A leomló fal összetörte az egész berendezést és bizonyos, hogy ha csak néhány perccel előbb történik a meynyezetbeomlás, tömeghalál lett volna belőle. A hatóság megindította a vizsgálatot arra, kit terhel a balesetért a felelősség. Egyuttai jelentés ment a miniszterhez is.

— Esküvő. A békésmegyei Gerendáson fényes esküvő volt ma. Beliczey Marcsit, Beliczey Géza, országgyűlési képviselő és neje Baghy Lujza leányát vezette oltárhoz Markovic Kálmán földbirtokos. A fiatal párt Széchenyi Miklós gróf nagyváradi püspök adta össze. Nyoszolyóleányok voltak: Beliczey Mancsi, Beliczey Klári, Kandó Icu, Baghy Médi, Pfeiffer Anti. Az esküvőn többek között részt vettek Kintzig János és családja, Baghy Béla, Baghy Gyula, Turóczy János, Beliczey Tibor, Pfeiffer Antal családjaikkal és még sokan Arad, Bihar és Békésmegyeiek előkelőségei közül.

— Érettségizett csavargó. Nagykanizsáról jelentik: A zalaszentgróti járásbírószágon letartóztatták Vörös Kálmán 35 éves, rongyokba öltözött, erőteljes embert. A züllött külsejű ember gimnáziumi érettségit tett és csavargásért és tiltott koldulásért már ötvenkilenceszer volt büntetve. A szánalomra méltó ember felemás, rongyos cipőből mezitelen lábujjai kilátszanak, ruhája szakadt és arca hetek óta nem volt borotválva. Vörös azt állítja, hogy nem kapott munkát és az ivásra adta magát. Csonka Antal járásbíró arra kérte, hogy a legszigorúbban büntesse meg és addig tartsa fogva, míg Magyarországon nem létesítenek kényszerdolgoházat. A bíró természetesen nem teljesítheti kívánságát és csak néhány napra záratta el.

— Különös öngyilkosság. Furesa módon akarta eldobni magától az életét ma délelőtt egy aradi urileány, Szirmai Mariska. Lipót-utca 11. számú házban levő lakásán bezárkózott szobájába és kalapáccsal szöveget vert a fejébe. A szög rettenetes fájdalmat okozva haladt a koponya bőrén keresztül az agy felé, úgy, hogy a leány elájult és a padlóra zuhant. Erre figyelmesek lettek a házbeliek, akik borzadva látták az esetet. Nyomban jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan az ügyeletes tiszt az inspekción orvossal a helyszínére sietett. Ekkora már a különös öngyilkosság kísérletezője magánál volt és elmondotta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt akart meghalni. Szerencsére a szög nem sértette meg az agyat és így sérülése nem életveszélyes.

— Árvíz Debrecenben. Debrecenből jelentik: Ma ismét rettenetes felhőszakadás pusztított a városban. Az óriási víztömeg előtötte a pincéket s vagy harminc házban 40—60 centiméternyire állott a víz. A tűzoltók gőzszivattyúval vonultak ki a különösen veszélyeztetett helyekre. A vasuti-műhelytelep munkásait már a múlt alkalommal elmosta a víz. A hajléktalanná vált munkások ma küldöttségileg jártak Domahidy főispánnal s sürgős intervencióra kérték fel. A főispán azonnal utasította a mérnöki hivatalt, hogy a hajléktalanná vált munkáscsaládok elhelyezéséről gondoskodják.

— Vérengző örült. *Budapestről*, jelentik: Bezeréd faluban megdöböntő, vérfürdőt rendezett egy Sále Zsigmond nevű jóra való, eszendő ember, akin kitört az örültség. Néhány hét óta nyugtalankodott már, az orvos köz- és örvényes örültnek jelentette ki, s már megtörtént minden arra, hogy bevigyék egy tébolydába. Vasárnap történt meg a baj, mindegyiket lelővéssel fenyegetett, csillapítására siető édesatyját úgy megsebesítette, hogy hamarosan meghalt. Berohant a szomszédja, Pereszlegi András, az örjengő egy székkal fejbessujtotta, koponyatorést és agyarázkódást szenvedett. Akkor megkötözve kocsin Zalaegerszegre akarták vinni a szerencsétlen embert. A határban kiszabadította magát, visszafutott, a faluban az utcán Tóth János gazdálkodót agyonszurta és összeszurkált egy kis fiút is. Akkor végre megfélemezték.

— Megdrágult az előfizetési ár. Az a körlevél, amelyet most visz szét a posta vidéki lapokhoz és magánosokhoz, szokatlan és a magyar hírlapkiadás terén eddig egyedülálló eseményt jelent be: egy nagy magyar lap előfizetési árának fölemelését. Az általános drágaság világában, amikor drágul a szén, a kenyér, a ruha, a pórköltség és a szerelem, az újság előfizetési ára sem maradhatott el az emelkedő tendenciától és a körülmények hatása alatt bekövetkezett az első esete az újság-előfizetés emelkedésének. Mert az megtörtént már, hogy egyes lapok olcsóbb formából drágábbra, kisebb terjedelemből nagyobbra tértek át és így áruk emelkedett, de a minden külső változás nélkül történt első ár-emelést most a Pesti Hírlap jelenti be. A Pesti Hírlap előfizetési ára — a július elsejétől kezdődő új rend szerint — az eddigi áraknál körülbelül 14—15 százalékkal emelkedik.

— A Gotterhalte ellen. Temesvárról jelentik: A csütörtöki városi közgyűlés elé Dobroszláv Péter dr. a következő indítványt adta be: Temesvár szab. kir. város törvényhatósága — ugyanis mint kegyur — a „Gotterhalte” című osztrák himnusznak Temesvárott az egyházi körmenetek alkalmával való eljátszását — mint hazafiatlan, a vallásos érzületet sértő és közjogellenes cselekedetet, — megtiltja és ezen határozatának ellenőrzésével és foganatosításával a városi tanácsot bizza meg.

— Betörő katonák. Nyiregyházáról jelentik: Dombrád községben, Pap János kovácsmester boltjában betörők jártak vasárnap éjszaka. A fosztogatók létrán másztak a boltba és nagymennyiségű élelmiszert loptak, majd a kasszát is feltörték és a pénzt magukkal vitték. A csendőrség elsietve cigányokra gyanakodott, de nemsokára két katonára terelődött a gyanuja. A debreceni mentelep kirendeltségének két katonája, Tóth Mihály és Molnár Rezső személyében sikerült is megtalálni a tolvajokat. A lopott holmit megtalálták a katonaispállóban, a katonákat pedig átadták a katonaispállóságnak.

— A beregszászi birtokcsalók. *Beregszászról* jelentik: A törvényszék ma kezdte meg Hagara Endre és a Bálint testvérek ismeretes bűnpörét, akik halálba kergették Uray Zoltánt. A mai nap a vádlottak kihallgatásával telt el. A vádlottak kihallgatásuk során tagadták, hogy céljuk lett volna megkárosítani Urayt s hangsúlyozták, hogy Uray Zoltán jó üzletnek tartotta megvenni a Buzinkay birtokot, kapva kapott rajta s hogy az ügynök ily szomorú kimenetelre lett, annak a hirtelen beállott gazdasági válság az oka. Holnap a tanukra kerül a sor, akik közül különösen nagy érdeklődésre tarthat számot az öngyilkossá lett Uray Zoltán anyjának és nővérének kihallgatása.

— Adókiivetés. Az Arad város területén működő adókiivetés-bizottság június 25-én d. e. 9 órakor a pénzügyi-palota Andrassy-utí oldalán lévő hivatalos helyiségben a következő foglalkozások utáni adókat 328 kivetési tételtől 423 tételig tárgyalja: Bordélyos, borkereskedő, borelárusító, bormérő, borvizkereskedő, bőrgyári képviselő, borkereskedő, bőröndös, butorkészítő, burgonyakereskedő, cipész.

— Elűtötte a vonat. Vasárnap délelőtt jász ujaradi állomás közelében a Temesvár felé robogó személyvonat elűtötte Brunner János uradalmi cselédet, aki családjával Temesvárra akart utazni. Nehogy lekéssék a vonatot, a férfi előre szaladt a sinek mentén. A sorompó nem volt leeresztve s így történhetett meg, hogy a vonat Brunner elűtötte. A férfi az ütés következtében a vágány mellett lévő kőrakásra zuhant és koponyacsont repedés következtében meghalt. A karján lévő kisgyermek szintén megsérült. A temesvári kir. ügyészség vizsgálatot indított a szerencsétlenség ügyében.

— Árverezik a Storstadot. Montrealból jelentik: A tengernagyi bíróság elrendelte a Storstad elárverezését. A vételárból fedezik majd a Canadian Pacific kárpótlását, amelyet az elsúlyedtt Empres of Irelandért követel. Soha szomorubb végrehajtási hírt, mint ez a montreali: egy rettenetes hajókatasztrófa, ezer ember borzalmas halála kísért a kikiáltás, a dobravérés prózái lármája körül.

— Örült az államügyészségen. Párisból jelentik: Tegnap délelőtt izgatott viselkedésű, uriasan öltözött férfi jelent meg a párisi ügyészségen s a főállamügyésszel akart beszélni. Bevezették hozzá, de a főügyész nem volt a szobájában. Az idegen, amikor magára maradt, revolvért vett elő és lövöldözni kezdett. A hivatalosok berohantak és nagy ügyel-bajjal lefoglalták a lövöldözőt, aki bizonyára elmebajos. A lövések nem tettek kárt senkiben.

— Titokzatos gyilkosság. Bohumból jelentik: Wann közseg mellett egy vasuti kocsi-ban felakasztva találtak egy munkáskülsőjű embert. A hullán 15 kézzurás volt. Az áldozat zsebeiben 250 koronát találtak s így nem valószínű, hogy rablógyilkosságról volna szó. Azt hiszik, hogy az illető egy Stesko János nevű magyar ember, a nyomozás folyik.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 23-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Major István szolgának Katalin nevű leánya. Brukler Károly sütőnek Magda nevű leánya. Rumich István fésűsnek István nevű fia. Barabás Károly kerendőrbiztosnak Kelemen nevű fia, Hecht Farkas kereskedőnek Andor nevű fia. Lokodi Sándor Zsigmond vasuti hivatalnoknak Endre nevű fia. Meghalt: Jámbor Ignác 46 éves mozdonyvezető. Kovacsik János 57 éves esernyős. Kovacsik Lajos 31 éves szobrász. Kovács Ferenc 74 éves napszámos. Házasság nem fordult elő.

— Fejfájás elmulasztására legjobb egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Beni-tér. 14

— Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekkocsi a Fischer Nagy Áruház Gyári-raktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

— Levélbélyegeket, egész bélyeggyűjteményeket, valamint régi levelezéseket jó árban vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Érdeklődő. Az orvosok adója körülbelül a jövő hét végén kerülhet a kivető bizottság előtt szóba.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A parkünnepély dísztombolája. Hatalmas zászlók és plakátok hirdetik mindenfelé a vasárnapi nagyszabású parkünnepélyt. A műsort a rendezőség egyre gazdagítja érdekes attrakciókkal, amint például dísztombolának rendezése. Az aradi kereskedők ugyanis oly rendkívüli előzékenységet tanúsítottak a tuberkulózis elleni küzdelem nemes célját szolgáló egyesülettel szemben, hogy a nagy számban adományozott értékes dísztárgynak tombola útján való értékesítéséről kellett gondoskodni. A szerencsekeréknél vagy a tombolajegyekkel tehát a közönség néhány fillérért igen szép emléktárgyakhoz juthat. A sorsjáték engedélyezését ma távirati úton kérte az egyesület a pénzügyminisztériumtól. Holnap megkezdli a rendezőség a meghívóknak szétküldését, de már most szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy a meghívók leginkább az ünnepélyen szereplő urhölgyek, a hatóságok, testületek és intézetek részére készültek és Arad egész társadalmát igen szívesen látja az egyesület az ünnepélyen, amely az aradi tudóbeteggondozó intézet jövedelmét van hivatva gyarapítani.

TANÜGY.

(—) Az aradi felsőbb leányiskola 1913—14. tanévről most számol be az intézet értesítője, amelyet Guta József igazgató állított össze. Az értesítő részletesen beszámol a tanítási év eseményeiről, a tanári kar munkájáról, a száználfele leány növendék előmeneteléről, a feldolgozott tananyagról. A tanítási terv részletes ismertetésén kívül foglalkozik az értesítő az intézet új helyiségének kérdéssel is. Beszél a tájékoztatás ad az intézet évkönyve a jövő tanévről és a beiratás körüli teendőkről is. Az értesítőt Balleneger Henrik tanár tanulmánya nyitja meg.

(—) A polgármester az aradi iskolákban. Varjassy Lajos polgármester Kovács Vince kulturtanácsnok társaságában ma több közönségi tanítványban jelent meg, hogy egyrészt az ott folyó vizsgálatokat meghallgassa, másrészt a rajz- és kézimunka kiállításokat megtekintse. A polgármester különös elismeréssel emlékezett meg a gáji iskola I. és II. osztályaiban tapasztaltakról. Ezt az osztályt Kelemen Ferenc tanító vezeti és a reábizott cigánygyermek haladása, irni-olvasni tudása, értelmes, közvetlen beszéde töltötték el örömmel az iskolaszék elnökét. A Ferenc téri polgári fiúiskola rajz-kiállításán, amely Nemeth Imre rajz tanár tanítványainak, kitűnő munkáival lepte meg a polgármestert, szintén teljes elismerését fejezte ki a pompás eredményeket elért tanár előtt. A Hassinger-utcai elemi iskola és a női ipari iskola nagyszerű kézimunka kiállítását, amelyet az Aradi Közlöny ismertetett már, a város képviselőit bámulatra ragadták, de ugyanilyen legméltóbb elismerését nyilváníttotta az a nagyszámú látogató is, aki ma ezt a bámulatraméltó kiállítást megtekintette.

MULATSÁGOK.

(=) Kirándulás Menyházára. Az aradi könyvnyomdászok „Gutenberg”-dalköre 1914. évi június hó 28. és 29. éj, vasárnap és hétfőn Menyháza fürdőre kirándulást rendez, mely alkalommal a fürdő nagytermében vasárnap este hangversenyt és táncmulatságot tart. A műsor keretében Mayer Antal humoros számokat ad elő. A részvételi díj az Aradról indulóknak személyenként 4 korona 50 fillér, melyben befoglaltatik az utiköltség Menyházára és vissza, valamint a táncvigalomra a belépő díj is. A visszautazás hétfőn délután történik, érkező Aradra hétfőn este. Jelentkezéseket elfogadhatnak az Aradi Nyomdarásványtársaságnál és naponként este fél 8-tól a Weitzer J.-u. polgári fiúiskolában.

GAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gazdasági altisztképző tanfolyam. A lugosi földmivesiskola 2 éves gazdasági altisztképző tanfolyamát augusztus hóban több 26-28 éves egyén fogja végezni, kik nagyrészt katonaságot kiszolgált altisztek. Egyrésze családos ember. Vannak közöttük: magyarul, németül, románul, szerbül és tótul tudók. Megbízható, értelmes, komoly és egyszerű emberek, kik kisebb gazdaságok vezetésére, vagy saját és tisztai kezelésben levő gazdaságokban altiszti, botospáni minőségben kitűnően használhatók. Gyakorlatukat az iskola 700 kat. holdas gazdaságában és más gazdaságokban szerezték. Felkéretnek azon földbirtokos és gazdaságot vezető urak, kik ilyeneket alkalmazni óhajtanának, hogy ebbeli kivánságaikat, a fizetés megjelölése mellett, az igazgatósággal tudatni sziveskedjenek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Társasági híradások.

Budapest, június 23.

Készárú.

Amerika 1 és fellel olcsóbb. Kínálat, vételkedő csekély. 5 ezer mm. 5 fillérel olcsóbb.

Határidő.

	Déli árlat	1 órai árlat
Buza 1914. októberre	12.73 - 12.74	12.61 - 12.62
Buza 1915. áprilisra	12.84 - 12.85	12.72 - 12.73
Buza 1914. októberre	9.22 - 9.23	9.16 - 9.17
Térföld 1914. júliusra	7.45 - 7.46	7.41 - 7.42
Zab 1914. októberre	7.68 - 7.69	7.58 - 7.59

az árak 50 kilónként számítva

Budapesti értéktőzsde (június 23.)

Osztrák hitel	602.-
Magyar hitel	731.-
6% koronajáradék	79.80
Osztrák-magyar államvasút	725.-
Jelzálogbank	401.-
Lezámitolóbank	489.50
Hasi Bank	272.-
Magyar Bank	483.-
Kereskedelmi Bank	8586.-
Biztosítási	617.50
Balgóvári	681.-
Állami Vasút	585.-
Városi Villamos	810.50

Bécsi értéktőzsde (június 23.)

Osztrák hitel	601.-
Magyar hitel	777.-
Osztrák-magyar államv.	687.-
Déli vasút	85.50

A Temesvári Lloydársulat terménycsomókárai birtokos árjegyzése (Arak 100 kilogrammonként koronák értékben) 1914. jun. 23. Buza 75 kilogrammos 27.20 - 27.40 75 kilogrammos 27.50 - 27.60 77 kilogrammos 27.70 - 27.80 78 kilogrammos 27.90 - 28.00. Rossz (prima) 21.40 - 21.50. (közép) 20.80 - 20.90. Árpa (söröző) 13.20 - 13.30. (kaszárolt) 13.40 - 13.50. Zab (prima) 13.20 - 13.30. (közép) 12.80 - 12.90. Tengeri réti (magyar) 14.20 - 14.40. Román réti 13.70 - 13.80. új 10.90 - 10.90. Bulgonya 100 kgr. (fehér) 6.20 - 6.30. (rózsa) 7.00 - 7.10

A Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1914. június 24-én.

Gál Gyula és Kiss Ferenc felléptével:

Bölcs Náthán.

Dramai költemény 5 felvonásban. Irta: 1779-ben: Lessing
Gothold Efram. Fordította: Zichy Antal.

SZEMÉLYEK:

Szaladtn Dell La os Recha, leánya Kánolnay J
Sztach Harmath J. Daja Follinuszé.
Náthán Gál Gyula. Egy ifjú vitéz Kiss Ferenc.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.

Aspirin

tabletták

: fej és fogfájásnál, rheumánál, influenzánál stb. elismert fájdalomcsillapító szer: hogy biztosan a valódi Aspirint kapjuk, kérjük a „Bayer“ féle Aspirin tablettákat. Ezek eredetisomagolásban csövenként 20 tablettát 0,5 g 1 kor. 20 fill. ért kaphatók. Minden tablettán az Aspirin szó látható. Az Aspirin szó védjegyzett, tehát a törvények szerint, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin névvel megnevezni.

8451

Az ember tanuljon

abból, a mit átél. A ki tavaly nyáron a nagy vakációban átzenvedte az állandó esőzést, a ki fázott a nyáralóban és ráthaját gyógyította, az megtanulhatta, hogy minden eshetőségre kell gondolni és néhány doboz valódi Fay-féle so de it — de csak Fay-féle — magával kell vennie! Fay so de itje dobozokint 1 korona 25 fillér és mindenütt kapható. 9483

MENETREND.

Arad - Nagyvárad.

Arad	1. 5.00	6.20	8.20	11.42	4.15	9.39	4.51
Csaba	6.27	7.23	9.23	1.12	5.19	11.01	6.54
	1. 6.49	8.19	11.40	1.38	5.56	1.47	1.47
Nvárad	6. 9.40	12.01	2.15	4. —	8.20	3.54	8.54

Nagyvárad - Arad

Nagyvárad	1. 6.00	8.01	10.10	1.15	4.40	7.52	1.14
Csaba	6. 8.12	11.08	12.37	4.34	7.22	11.04	8.26
	1. 11.27	11.27	2.02	5.57	7.29	9.06	4.22
Arad	6. 12.32	12.32	3.11	6.59	8.03	10.09	5.57

A vastag számok a gyors-, a dült számok a motor-, a rendes számok a személyvonatokat jelzik.

Fischer Mór

Arad, Andrassy-tér 25. sz.

Neuman palota. V. és m. telefon 568.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás, hol óriási választékban kaphatók a legújabb kivitelű kül- és belföldi üveg, porcellán készletek, petr. villanycsillárok, mosdók, prima aluminium konyhaberendezési cikkek, alpacca és alp ezüst evőeszközök eredeti gyári árban lesznek eladva.

Valódi karlsbadi porcellánból:

- 6. sz. tea- vagy kávékészlet modern facon gyönyörű beégetett festéssel, aranyozással Kor. 7.- tól
- 6. sz. ebédlő-készlet legújabb mintákkal, kézi festéssel, beégetett valódi aranyozással Kor. 17.—
- 12. sz. étkezéslet ugyanily kivitelben Kor. 27.—
- 6 pár tea- v. kávécsésze finom izléses mintával, beégetett aranyozással Kor. 3.—
- Valódi kobalddszélű étkezésletből óriási választék van állandóan raktáron 12 szem. már Kor. 90—tól
- Majolika mosdókészletek, modern különleges faconban Kor. 7.60-tól

Kül- és belföldi üvegekészletekből állandóan óriási választék:

- 6 szem. 84 drb. gyönyörű csiszolással Kor. 13.—
- Finom csiszolt vizes pohár darabja fill. — 12
- Finom csiszolt boros pohár darabja fill. — 10
- Képkerekezés legnagyobb választékban és legjutányosabban lesznek készítve, modern ovál és gömbölyű keretek minden nagyságban és színben kaphatók. Üvegezést pontosan és legjutányosabban eszközölk.

Világhírű „Rex“ patent befőttes üvegek és főzőfazekak egyedüli beszerzési forrása. Legújabb képes árjegyzékem kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. 3313

ARADI KÖZLÖNY

1914. évi július 1-től új előfizetést nyitunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja. Hétköznaponként 16, vasárnap és ünnepnaponként 28-36 oldalon jelenik meg. Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	
egy hónapra	2 K. — fill.
negyedévre	6 " — "
Vidéken:	
egy hónapra	2 K. 40 fill.
negyedévre	7 " — "

Minden legalább negyedéves előfizető, (akkor is, ha havonként fizet elő), továbbá, ki időközben lép vagy most lépett előfizetőink sorába, ajándékkul- ingyen és bérmentve kapja

az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1914. évre.

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél, a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál. Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű Sirolin Roche-al való hosszabb kúra megvédi az összes ártalmas következményektől. SIROLIN, Roche oldólag és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az étvágyat és emésztést. Sziveskedjék a gyógyszertárakban határozottan Sirolin Roche-t kérni!

KNAPP SÁNDOR

kelemefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi üzlet: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk.

Modern ruhafestés legújabb divatszinekre, minta után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz uton. — Továbbá osipke- és szövet-függöny, szőrme, szőnyeg, butor-szövet, kézimunkák, kezyük stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat.

6543

Konstantinápolyi kenyér-sütő-vállalat.

Tisztelettel értesitem Aradváros közönségét, hogy f. hó 23-án Deák Ferenc-uten 18 sz. alatt egy jól berendezett

Komlóskenyér sütődét és elárusító üzletet

nyitottam, hol naponta kétszer, u. m. reggel 8 és d. u. 2 órákor frissen sült komlóskenyér, mely nem savanyodik, nem penészedik és íze kitűnő, áll a m. t. vevőközönség rendelkezésére.

Viszontelárusítóknak kedvezmény

Sütésre kenyeret elfogadok reggel 8 és délután 2 órákor.

Kahreman Omer, pékmester.

Költözők

figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít. 3861

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Goity János

uri és női cipész 3443

Deák Ferenc-utca 8. szám.

Elvállalok megrendelésre a legdivatósabb női és férfi cipők készítését legjobb anyagokból, ugyancsak bármilyen orthopéd és alkalmi lábbelieket legszakoszerűbb és legizlésebb kivitelben, jutányos árakban. Főcélom, hogy gyors és előzékeny kiszolgálással igen tisztelt rendeléseimet mindekor legjobban kielégítsem.

Első Aradi Orthodox

שאלמיגאר שאלמיגאר

Herskovits Dezső és Társa

Arad, Boros Béni-tér 11. szám.

Telefon szám 320. Sürgősszolgálat: Szalámigyár Arad.

Ajánljuk kitűnő minőségű szalámi, kolbász, hideg felvágott, füstölt hús készítményeinket a legjutányosabb árak mellett Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. Arjegyék ingyen és bérmentve. 3775

Ideggyöngye férfiak

kérjenek ezen baj azonnali megszüntetését tárgyaló ismertetést. 40 fillér postabélyeg csatolása mellett. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Cím 2925

„NOVA MECHANIKA 115.”

Budapest — Főposta — Flókbérlet 40.

Hehs-féle Vasaschinabor.

Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyöngeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. — Készít:

HEHS VILMOS

gyógyszertára 5187

ARADON, Batthyány-utca.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.
Peppo hintőpor 70 fillér.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 8 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 70 fillér.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 70 fill.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz
Telefon 242. Telefon 241.

Ajánlja

költözők figyelmébe:

villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villamos csillárokat, villamos fő- és oldényeket, villamos vasalókat, villamos hajszűtő vasakat, Wolfgram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket. 451

14542-1914.

Hirdetmény.

A m. kir. honvéd hadapród iskolaiban 1914/15. tanév kezdetén az Arad sz. kir. város közönsége által alapított helyek egyike betöltendő lesz.

A pályázati feltételek a városi

katonai osztályban betekintethető és a pályázati kérvények bezárólag f. évi július hó 1-ig a város polgármesterénél nyújthatók be.

Arad, 1914. június hó 13.

A városi tanács.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

2971

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a nyári idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermekcipők készítését, valamint Orthopéd-cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt esz közöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VARHOL LASZLO,

a lugosi honvédség tisztikarának szállítója

Automobil

24 HP Puch gyárt-
mányu jó karban

eladó.

Ara 6500 korona.
Bővebbet 3908

Fleischmann Lipót

Budapest, VII., Holló-utca 11 sz.

18547-1914

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy Arad város területére alakított III. oszt. ker. adót megállapító bizottság működését f. évi június hó 28-án d. e. 9 órakor az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság épületének Andrássy uti fődszinti hivatalos helyiségében megkezdte az ünnepnapokat kivéve annak befejezéséig működik.

A tárgyalás alá kerülő adóalanyok előtte való nap hírlapilag közöltetnek és az érdekeltek a városi adóhivatal által is értesítetnek.

Figyelmeztetjük az adózókat hogy ezen tárgyalási napokon adó-kivető bizottság előtt saját érde-
kükben személyesen jelenjenek meg vagy meghatalmazott által magukat képviseltessek.

A bizottság által megállapított adó elleni felebezésre határidő azon adózóra, ki a tárgyaláson személyesen jelen volt 8 nap, aki nem jelent meg, a megállapítás ki-függesztésétől számított 15 nap.

Arad, 1914. évi június hó 19.

A városi tanács.

„PENSIO EXQUISITE“

VILLA IRENEA

VOLOSKA—ABBZIA

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegánsan berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha.

428-1914. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kápolna-utczának a Flórián-utczától a Lipót-utczáig terjedő részén Sohne csatorna készítése iránt folyó év június hó 30-án d. e. 1/2, 11 órakor árlejtést tart

Kikiáltási-ár: 2620 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 50%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1914. évi június hó 22-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

A szépségápolás titka a használandó
szépitő szerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fil-
lér. 1 tégely krém 1 korona

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható: 1845

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

Menetrend.

Arad—Brád.

Arad	ind.	505	552	622	653	854	1158	1240	256	420	500	708
Ujszentanna			640				1238					
Pankota			631								627	
Borossebes												1000
Honcztó	érk.	411				1247				707		
Brád		655		1138	218			741	911			

Brád—Arad.

Brád	ind.		403	730		936		137		430		
Honcztó										338	745	
Borossebes				556								
Pankota												
Ujszentanna								1010			715	
Arad	érk.	652	727	1034	848	131	815	350	1184	624	748	845

Ujszentanna—Kétegyháza.

Ujszentanna	ind.	643	942	1242	857	608	809
Kétegyháza	érk.	815	1111	224	541	747	958

Kétegyháza—Ujszentanna.

Kétegyháza	ind.	405	538	750	1047	301	624
Ujszentanna	érk.	554	725	923	1233	443	753

Borossebes—Menyházafürdő.

Borossebes	ind.	1018	csak hűnap- és vasárnap	1245	naponta	640
Menyházafürdő	érk.	1133	VI/1—VIII/31-ig	152	VI/1—VIII/31-ig	747

Menyházafürdő—Borossebes.

Menyházafürdő	ind.	naponta	512	225	csak hűnap- és vasárnap	524
Borossebes	érk.	VI/1—VIII/31-ig	615	350	VI/1—VIII/31-ig	630

A vastag számok a gyorsmotor-, a rendes számok a motoros-, a dült számok a személyvonatokat jelzik.

A Tavaszi erős napsugarak és szelek ellen

arc- és kézbőrének megvédésére a leg-
hasznosabb az általános közkedveltségű

eredeti Kárpáti-féle

Benzoe Creme Ara 1 Kor.

és **Benzoe Tejszappan** Ara 70 fillér,

a mely szeplőket, arcfoltokat és minden
arc tisztátanságot az arcról meglepő
gyorsan letisztít.

Készíti és postán szétküldi

Kárpáti János

gyógyszertára

Arad, Boros Béni-tér 15. sz.

6 Kor. értékű rendelésnél postaköltség
nem számíttatik fel.

7031

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Egy tisztes nő

kinek 2000 koronája van megismerkedne 45-55 éves biztos megélhetésű férfivel. Cím Arad, Főposta 40. 3914

Torontál

Fenti címen levél ment 3918

HÁZASSÁG.

19 éves főlárva,

400.000 kor. vagyonnal, fiatal özvegy (fogadott gyermekkel), 50.000 kor. hozomány sok száz vagyonos hölgy van házasság céljából előjegyzésben. Komoly érdeklődőknek díjtalan felvilágosítást ad „Hymen”, Berlin 18. 3788

OKTATÁS.

Polgári iskolai

javító vizsgálatra előkészít gyermekeket jutányosan „Fiatalszabó” jelige e lap kiadóhivatalába. 3915

Ist. Fiainternátus Aradon.

Chorin Áron-utca 1. sz. felvesz Polgári gimnáziumi és reáliskolai nyitvános és magántanuló bontakokat a jövő tanévre. Visszamaradtak esetleg 2 osztályt is véggezhetnek. Prospektust készséggel küld az Igazgatóság. 3893

ALKALMAZÁST NYER.

Tanuló fiú

Bloch H. papirkereskedésében felvétetik. 3913

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nem én mondom,

vevőim állítják hogy a Zurek-féle szalma és hentes áru kitűnő és felül minden fajta drága külföldi készítményt. E szakmában a mai kor igényeinek legmodernebbül berendezett prágai módszer szerinti műhelyem, valamint hűtőkamráim lehetővé teszik, hogy nyáron is állományos árúkat hozzak forgalomba Zurek Károly hentesmester Forray és Rákóczi-utca sarok. 3909

Egy automobil

szabad kézből eladó. Bővebbet Telefon 896. 3900

Emir.

Körömfényesítő por, jobb minden eddiginél a kővetőket azonnal tükör fényessé teszi ára 70 fillér, kapható mindenhol. Dr. Földes és Hehs pipere szappan és vegyszert gyára Aradon. 1224

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levetett falimuhát, utazó és városi ruhát mindenféle egyenruhát, Bleier Ignátz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2883

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regeneratort, ezen készítménytől minden őss haj visszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárában. 1224

Egy doboz

100 darab hátyalob levélpapír, 50 papír és 50 selyempapír-bélésű boríték egy koronáért kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében. Telefon 517. 1941

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

két szoba, előszobából álló kert lakás féregmentes butorral bíró gyermektelen családnak augusztus 1-től. Flórián-utca 6. sz. 3912

Egy csinosan

butorozott különbejárati utcai és egy csinosan butorozott különbejárati udvari szoba július hó 1-től kiadó Csernovics Péter-utca 2. szám Ernyei Gyulánál. 3854

Csinosan butorozott

különbejárati utcai szoba július 1-re kiadó. Vécsey-utca 18. szám a kaputól jobbra A honvéd lak tanya közelében. 3836

Három utcai szoba

fürdő- és előszoba, villanyvilágítással, virágos kerttel, azonnal, vagy augusztusra kiadó. Kiss Ernő-utca 4 3883

Nador-u 14.

Kiadó augusztus 1-re 4 utcai szoba konyha, zárt üvegezett foly.só, fürdőszobás lakás. 3865

ÜZLETEK.

Jó állapotban lévő

üzleti állványok és kiszolgáló asztalok fűzőkkel ellátva igen nagy nyereségű eladók. Bővebbet Weiss Márkusz lisztkereskedőnél, Szabadság-tér, Uránia épület. 3838

Kiadó üzlethelyiség

a legforgalmasabb helyen Szabadság-tér 8. sz. alatt. Bővebbet Dr. Reisinger Ferenc ügyvéd, Szabadság-tér 21. sz. alatt. 3896

Jóforgalmu

vegyeskereskedés trafik és italtermelési engedéllyel eladó. Cím a kiadóban. 3903

ALKALMAZÁST KERES.

Két kereskedelmit

végzett fiatalember. Iradai alkalmazást keres „Szorgalmas” jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 3916

Gazdaszónynak

ajánkozik egy középkorú nő (özvegy) aki háztartás önálló vezetésében teljes jártassággal bír. Csak levélbeli megkeresések kéréretnek. Kiss Anna Andrásy tér 7. II. 3911

Házmasteri állást

lakásért elvállal fiatal gyermektelen házaspár. Címek a kiadóban leadandók. 3902

Urasági inas

jó bizonyítványokkal azonnali belépésre helyben vagy vidékre alkalmazást keres. Cím Nagy Gáspár Gábor Pécska. 3906

Kereskedelmit végzett

fiatalember három évi gyakorlattal alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3904

Raktári fűzőruha

elkészítését elvállalok. Cím Szt-Péter-tér 7. sz. 3917

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

a Kultur-palota előtt parkban egy szemüveg. Kérjük a megtalálót, hogy azt Körtész Testvéreknek, Apponyi Albert-ut 1. sz. a átadni szíveskedjék. 3919

Keresek

egy istállót 4-6 részre a belvárosban. Cím a kiadóban. 3907

Legfinomabb

szepességi málna-szőrp különként 2 kor., üveg 20 fill. Citrom-szőrp különként 2 korona. A citrom-szőrp egy-két evőkanányi mennyisége alkalmas előállítására. Szeder-szőrp különként 2 kor. 40 fill. Ribizke-szőrp 2 kor. 40 fill. Földes Kelemen gyógyszerára Arad. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárában. 1224

Stráfkocsi eladó

jutányos áron. Ugyanott egy új kettes számú pénzeszekrény eladó. Megtekinthető a Városligeti vendégházban. 3746

Hehs-féle

Vasaschinabor. Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrombalmok, étvágytalanság, gyomorbetegségek, látás, alacsony vérnyomás ellen pártatlan vérképző és vörsvérítő, biztos óvó szer malárius fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs Vilmos gyógyszerára Aradon, Batthyány utca. 5180

Használt iskolakönyveket

legmagasabb áron vesz vagy jövő évi re kicserél

Jámbor Antal

könyv- és papírüzlete

Andrásy-tér 3. sz.

Tabajdi utcai oldalon. 1223

INGATLAN.

Eladó

új ház a Szabadság-térhez közel elsőrendű 3 szobás lakással. Cím a kiadóban. 3867

Nagyobb mennyiségű különféle

cipőket és szandaloikat

sikerült olcsón megvennem, melynek elárusítását

a mai napon megkezdtem.

KORÁNYI cipő és ruhaáruház

Bohus palota. 3891-1

FOGAK

huzása, tömése, fogcsorok, aranyhídak és koronák ideálisan szöpen, ragára kitűnőek, készülnék

HALMOS

vizsgázott fogtechnikus műtermében Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság tér és Asztalos Sándor-utca sarok). 3863

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon m. 659.

„Matteine“

poloska- és molyirtó vállalat Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

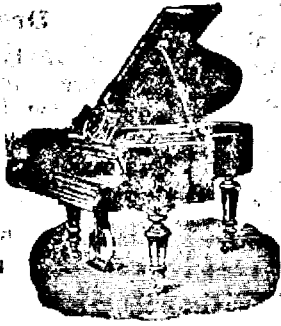
(Tulajdonos: Fischer.)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magán házakok fertőzés elleni biztosítását és ezek évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távoztatk el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz. 3561

FAIX JACQUES

zongoraterme és készitési mûhelye

Aradon, Batthyány-u. 35.

Allandó raktár Förster, Dörr, Rösler, Rudolf Stelzhammer, Hamburger, Lyra stb. elsőrendű gyárosok kitűnő új modelljeiből, valamint saját gyártmányú zongorák és harmonikumok nagy választékban. ◀ Javítások, hangolások szakszerű pontos kivitelben.

Zongora kölcsön jutányos árért.

Mindenki azt mondja már; hogy

szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltüntetésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe tejjerme ára 1 korona.
Benzoe tejszappan ára 70 fillér.

Főraktár: 4875

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertára
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

14089—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Tudomás és alkalmazkodás végett közhírré teszem, hogy a közönség testi épségének védelme érdekében a Weitzer János, Kasinczy, László Vilmos, Forray- és Hunyadi utcában a Zrinyi-utcának pedig az Atsál Péter és Rövid-utca közötti kocsiútján a sebeshajtást betiltom és ezen tilalmat a megnevezett utcákban elhelyezett táblákon kirattam.

Figyelmeztetem a járművek vezetőit, hogy azok akik ezen tilalmat áthágják az 1879. évi LX. t.-c. 120. §-a alapján három napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők és ugyan ezen büntetés éri a jelen lévő tulajdonost, vagy gazdát a ki kocsisának vagy szolgálatában lévő más személynek ezen kihágását észre veszi és annak azt meg nem tiltja.

Arad, 1914. évi június hó 4-én.

Green Nándor s. k.

őrkapitány.

14987—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a ragadós száj- és körömfájás Aradon járványosan fellépett, miért is továbbírok rendelkezők a heti és országos vásárookra hasított körmű állatok fel nem hajthatók.

Felhívom a hasított körmű állatokkal rendelkező állattartó gazdákat, hogy járataikat a kapi-

tányi hivatalhoz 48 óra alatt mutassák be.

Arad, 1914. évi június hó 16-án.
Főkapitány távol:

Bittner,
rendőrkapitány.

Villany- és gáz-

berendezéseket olcsón elvállalok. Nagy raktár modern osillárokban, asztali lámpákban, villany, gázizzólámpák és izzótestek, tüvegek, prizmak, fogók és minden a szakmába vágó cikkekben mérsékelt árral. Költségvetések díjmentesen.

Városi és megyei telefon 627.

Kiváló tisztelettel

Návrády Ede

villany- és gáz-szerelő

Arad, Boros Beni-tér 9. szám.

Wajdits György

„TURUL”

gyógyszertárában

(Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.)

az összes kül- és bel-

földi különsségek és

drogeria cikkek dro-

geria árban kaphatók.

8043

Kizárólag I-ső osztályu minőség

Alkalmi tűzifa vétel a Marosparton.

A folyamatban lévő tutajozás alkalmából rendkívüli kedvező alkalma van a n. é. közönségnek Téli tűzifa szükségletét rendkívül olcsón beszerezni.

I. rendű bükkhasábfa öle 34 korona

I. rendű cserhasábfa öle 38 korona

a marosparton tömören felölelve. Kivánságra minden mennyiséget, egyenesen a tutajokról a Marospartra tömören kiöleztetünk és a házhoz szállítást önként 2.— koronáért a belváros minden részébe elvállaljuk. — A tűzifa száraz elsőrendű marosmenti minőségű és kifogástalanul tömören van ölelve. — Minden 31 tűzifához 2 köteg alágyujtófát díjtalanul szolgálunk ki.

Aradi Fűrészgyár Részvénytársaság

Górf Tisza István ut 10. szám. :-: Telefon 711. sz.

Kitűnő minőségű száraz tűzifát waggonként is szállítunk a legjutányosabb árakon.

Fenti árákért kizárólag I-ső rendű minőséget szállítunk. Alárendeltebb minőségű fa megfelelően olcsóbb.

Kizárólag I-ső osztályu minőség

I-ső osztályu minőségért felelünk

I-ső osztályu minőségért felelünk